

Voortgangsrapportage Jeugd 2025

H1 Inleiding

Waarom een voortgangsrapportage?

Met deze voortgangsrapportage informeren we de raad, aanvullend op de begrotingscyclus, cf. de door de raad vastgestelde [Beleidsnota Jeugd Samen opgroeien, samen opvoeden](#) jaarlijks over de realisatie en actuele ontwikkelingen (p65).

Naast de jaarlijkse voortgangsrapportages vindt er in 2026 ter voorbereiding van de nieuwe uitvraag aanvullende jeugdhulp 2029, ook een evaluatie plaats met focus op de aanvullende hulp. Deze ontvangt de raad in het tweede kwartaal van 2026. In 2030 wordt een bredere, onafhankelijke evaluatie van de nota uitgevoerd. We betrekken de raad bij de opzet van deze evaluatie.

In deze inleiding herhalen we kort de ambitie en de strategie uit de nota Jeugd en schetsen we het Utrechts zorglandschap, het sturingsmodel en de leidende principes.

In H2 beschrijven we hoe het er nu voor staat in Utrecht, waarbij we de Utrechtse ontwikkelingen ook plaatsen in een landelijk perspectief. In H3 beschrijven we de stand van zaken op de 8 opgaven uit de Beleidsnota Jeugd.

Ambitie en strategie Beleidsnota jeugd “Samen opgroeien, samen opvoeden”.

Kern van onze aanpak is dat het opgroeien en opvoeden van kinderen een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Van ouders en kinderen, van de buurman, de medewerker van de kinderopvang, de leraar op school, de sporttrainer en de jongerenwerker. ‘It takes a village to raise a child.’ Kortom: we willen meer focussen op de omgeving waarin een kind opgroeit omdat we principieel geloven dat dit de beste aanpak is. Deze focus sluit aan bij de tijden van schaarste van personeel en financiële middelen waarmee we te maken hebben.

Niet alle opgroei- en opvoedvragen kunnen én hoeven met jeugdhulp te worden opgelost. Denk bijvoorbeeld aan prestatiedruk, de invloed van de online leefwereld/ sociale media of (lichte) opgroei- en opvoedvragen die spelen bij elk kind en gezin. We willen deze vragen waar het kan normaliseren en goed aansluiten bij wat gezinnen zelf, met hun netwerk of omgeving kunnen organiseren.

We verleggen daarom de focus van het kind/ gezin naar de context waarin zij opgroeien: we investeren in een sterke pedagogische basis, goede samenwerking met het onderwijs en hebben oog voor problemen van ouders (grondoorzaken). We doen dit samen met ouders en jongeren zelf; dit is de kern van de collectieve aanpak, waarbij we waar nodig aansluiten met professionele hulp- en ondersteuning.

Want als vragen niet in het eigen netwerk kunnen worden opgelost, dan is het belangrijk dat er tijdig passende jeugdhulp of ondersteuning is. Dit doen onze partners - in de pedagogische basis, het buurtteam, de aanvullende hulp en de jeugdbescherming - in gezamenlijke verantwoordelijkheid en nauwe samenwerking met elkaar. Door samen scherp te zijn op wat er nodig is voor kinderen en gezinnen (en dus ook: wat niet) blijft jeugdhulp van voldoende kwaliteit beschikbaar voor de kinderen en gezinnen die dat (het hardste) nodig hebben.

Inrichtingskeuzes Utrechts zorgmodel

Om vanuit een inhoudelijke ambitie ('de bedoeling') te kunnen werken, hebben we samen met de stad leidende principes opgesteld, die houvast geven bij het maken van keuzes, zowel in de praktijk als in beleid. Deze [leidende principes](#) zijn levend, zijn bij de totstandkoming van de Beleidsnota Jeugd samen met onze partners waar nodig bijgesteld en worden geladen vanuit de praktijk. Daarnaast kent het Utrechtse (zorg)model een aantal fundamentele inrichtingskeuzes.

1. We werken vanuit 3 samenhangende sporen:
 - Spoor 1: de sociale en pedagogische basis: wat bewoners met en voor elkaar kunnen doen al dan niet ondersteund door laagdrempelige voorzieningen in de pedagogische basis.
 - Spoor 2: buurt- en wijkgerichte basishulp door buurtteams met generalisten die inwoners op diverse leefgebieden kunnen ondersteunen.
 - Spoor 3: aanvullende hulp en expertise die door het buurtteam kan worden ingezet/ betrokken voor complexere hulpvragen waarvoor meer nodig is dan spoor 1 en 2.
2. We kiezen voor partnerschap en vertrouwen als basis. We bekostigen onze partners taakgericht, waarbij zij de taak krijgen om voor (een deel van) de stad hulp en ondersteuning te bieden voor één vast budget. Zij hebben hierbij de vrijheid om deze taak in te vullen in samenspraak met cliënten en naar eigen professioneel inzicht.
3. Door co-creëren en stapsgewijs leren en ontwikkelen werken we gezamenlijk met de partners in de stad aan onze opgaven.
4. Daarbij verbinden we de inhoudelijke en zakelijke kant. We volgen, spiegelen en leren van kwantitatieve en kwalitatieve informatie en casuïstiek. Dit doen we aan de hand van het Utrechtse sturingsmodel (gebaseerd op Simons) samen met onze partners tijdens bilaterale tertaalgesprekken, gezamenlijke stelselgesprekken (waar alle jeugdpartners zijn vertegenwoordigd) en de Stadstafel Jeugd-Onderwijs (waar naast de jeugdpartners ook alle onderwijspartners zijn vertegenwoordigd).

Meer informatie over het Utrechts zorgmodel leest u [hier](#).

H2 Hoe staat het ervoor in Utrecht (in het land)?

Utrechtse aanpak succesvol

Al sinds 2015 kiest Utrecht er bewust voor om relatief veel te investeren in voorzieningen in de pedagogische basis, het onderwijs en de basiszorg (buurtteams). Met deze preventieve ondersteuning aan ouders en kinderen in hun eigen leefomgeving en het hoge bereik van onze buurtteams voorkomen we escalatie naar aanvullende hulp. Bovendien maakt de taakgerichte bekostiging onze partners medeverantwoordelijk voor het verdelen van schaarste. En met succes. CBS-cijfers laten zien dat in Utrecht aanzienlijk minder jeugdhulp met verblijf of jeugdbescherming nodig is en dat uitgaven op aanvullende jeugdhulp in de afgelopen jaren lager zijn (geweest) dan bij andere gemeenten (zie ook: [Cebeon](#)).

In Utrecht krijgt 1 op de 9 kinderen jeugdhulp, dat is relatief vergelijkbaar met veel andere gemeenten. Als we daarop inzoomen ontstaat echter een veel genuanceerder en gunstiger beeld. In Utrecht krijgen verhoudingsgewijs veel kinderen en gezinnen jeugdhulp van het buurtteam: generalistische basishulp op meerdere leefgebieden. Maar het aantal kinderen en gezinnen dat gebruik maakt van aanvullende jeugdhulp ambulant of met verblijf ligt relatief gezien veel lager dan in andere gemeenten (ongeveer 1 op de 20 kinderen). Landelijk geldt Utrecht daarom als goed voorbeeld.

Tabel 1 vergelijking relatief bereik Utrecht vs. Nederland

Relatief bereik	Utrecht	Nederland
Totaal jeugdhulp	11,0%	10,9%
Jeugdhulp uitgevoerd door wijkteam	7,4%	1,7%
Aanvullende jeugdhulp ambulant	5,3%	9,5%
Aanvullende jeugdhulp met verblijf	0,5%	0,9%

Bron: CBS-Statline

Het lukte Utrecht daarom lange tijd om de Jeugdwet uit te voeren met een substantieel lager budget dan vanuit het Rijk beschikbaar is gesteld én om de (landelijk) autonome groei van jeugdhulpkosten in Utrecht enigszins *af te remmen*. Vanaf 2024 ontstonden eerste tekorten die telkens door incidentele bijdragen vanuit het Rijk werden ‘gecamoufleerd’; vanaf 2025 is er sprake van een structureel tekort dat niet gedekt wordt door incidentele of structurele inkomsten van het Rijk. Als we inzoomen op ambulante aanvullende jeugdhulp zien we dat er tot 2023 sprake was van een gestage groei van het aantal kinderen dat hiervan gebruik maakte, maar deze ontwikkeling lijkt sinds 2023 te zijn gekeerd: er is sprake van een voorzichtig dalende trend.

Tabel 2. Aantal Jeugdigen in ambulante aanvullende jeugdhulp

	T3 2021	T3 2022	T3 2023	T3 2024	T3 2025
Aantal jeugdigen	3.784	4.095	4.028	3.951	3.745

Bron: Zorgdata gemeente Utrecht

Verklaring hiervoor is dat we vanaf dat jaar – tegen de achtergrond van schaarste aan mensen en middelen – aan de slag zijn gegaan met de hervormingen Sociaal Domein. We sturen met onze partners taakgericht op inhoudelijke transformatie en ambitieuze financiële kaders. Daarbij kijken we scherp naar de toegang naar aanvullende hulp door bijvoorbeeld opvoed- en opgroevragen zoveel mogelijk in de pedagogische basis op te pakken, de beweging naar collectief- en groepsgericht werken te maken en door inzet van E-health. Terwijl het aantal aanmeldingen licht stijgt, maakt scherpe triage en goede geleiding naar basishulp en sociale basis dat er toch sprake is van de licht dalende trend van cliënten in zorg. Dit heeft ook een licht positief financieel effect. In de businesscase die we in 2025 hebben opgesteld zien we dat we met de huidige omvang van het collectieve aanbod

in potentie ca. €200.000 per jaar besparen. Dit staat nader toegelicht in H3.5 onder de opgave Collectief werken.

Toch ook tekorten op jeugdhulp in Utrecht

Ondanks onze relatief succesvolle aanpak hebben we vanaf 2025 te maken met een structureel tekort op jeugdhulp. Het aantal kinderen en gezinnen dat beroep doet op jeugdhulp neemt weliswaar iets af, maar de complexiteit van zorgvragen en daarmee de duur, intensiteit en kosten van trajecten, nemen toe. Dit zien we vooral bij dagbehandeling voor jonge kinderen met intensieve zorgvragen, bij intensieve ambulante behandeling en begeleiding (vaak ingezet als alternatief voor verblijfszorg) en bij (hoog)specialistische jeugdhulp met verblijf.

Een verblijfsplek voor een jeugdige kost ongeveer €100.000 per jaar per cliënt. Een relatief geringe stijging van het aantal cliënten heeft daarom meteen grote financiële impact. De toename van jeugdhulp met verblijf komt vooral door de om- en afbouw van de bovenregionaal ingekochte (gesloten) jeugdhulp. Deze landelijke beweging heeft als gevolg dat stedelijke aanbieders meer jeugdigen in verblijf krijgen die vroeger in de gesloten jeugdhulp terecht kwamen. In de hoog specialistische jeugdhulp dalen de aantallen dus langzaam, maar de kosten niet. Dat komt doordat hier een aantal kwaliteitsverbeteringen zijn gerealiseerd (o.a. kleinere groepen), die de zorg niet goedkoper hebben gemaakt. Er is dus geen verschuiving van budget mogelijk. Een andere reden voor de toename van jeugdhulp met verblijf is de lange wachttijd voor een WMO-vervolgplek voor jongeren vanaf 18 die hier klaar voor zijn. Dat bemoeilijkt de uitstroom.

Tabel 3 aantal jeugdigen in jeugdhulp met verblijf

	2023	2024	2025
KOOS en Spoor030	202	211	220
Totaal Utrecht (inclusief woonplaatsbeginsel (WPB))	257	256	254

Bron: Zorgdata gemeente Utrecht

In 2025 zijn ongeveer 30 kinderen ingestroomd in dagbehandeling. De kosten per kind zijn ongeveer €60.000 per jaar en daarmee betekent deze instroom ook een aanzienlijke stijging van de kosten. De instroom concentreert zich in de wijk Overvecht en is het gevolg van de extra inzet die jeugdhulp partners daar plegen in het kader van Ongelijk investeren in gelijke kansen. We krijgen daar steeds beter zicht op de zorg die nodig is en partners proberen hun aanbod daar ook op aan te passen. Zo hangt de vraag naar dagbehandeling samen met problemen die ouders ervaren (bestaanszekerheid, psychische problemen of beperkingen), culturele verschillen (in opvattingen over de rol van ouders en school bij opvoeden) en toenemend schermgebruik onder zowel ouders als kinderen.

Door de beperkte beschikbaarheid van dagbehandelingsplekken wacht een aantal kinderen al (veel) langer dan goed voor hen is. Ter overbrugging wordt waar nodig en mogelijk *dagbesteding* ingezet. Zodra er dagbehandelingsplekken beschikbaar komen kiezen we ervoor deze ook in te vullen en de zorg aan kinderen niet nog langer uit te stellen. Dat doen we op grond van de jeugdhulpplicht die we als gemeente hebben. Met de instroom hebben we de bestaande wachtlijst weer iets kunnen laten slinken, van 140 naar 120 kinderen die nu nog op de wachtlijst staan.

Tabel 4 ontwikkeling aantal jeugdigen in dagbehandeling

	T2 2024	T3 2024	T1 2025	T2 2025	T3 2025
Dagbehandeling	147	169	179	174	173

Bron: Zorgdata jeugdhulppartners gemeente Utrecht

Vanwege onze wettelijke jeugdhulpplicht zijn we verplicht om de toegenomen vraag naar (dure) jeugdhulp te betalen. Naar verwachting zal er in 2026 sprake zijn van een tekort op de aanvullende jeugdhulp dat kan oplopen tot €4 miljoen (exclusief het risico op verdere volume-groei). Hierover is uw

Raad met [deze brief](#) al geïnformeerd. Uw schriftelijke vragen naar aanleiding daarvan zijn [hier](#) beantwoord.

Deze mogelijke overschrijding binnen de aanvullende jeugdhulp raakt direct aan het realiseren van de hervormingsambities, die vragen om een investering in een sterke pedagogische basis, collectief werken in de jeugdhulp, kinderopvang en (voor)school en krachtige basishulp. Om die investering mogelijk te maken is juist het geld nodig dat nu wordt ingezet voor capaciteit binnen de aanvullende jeugdhulp. Deze ‘klem’ is niet uniek voor Utrecht en wordt ook duidelijk beschreven in het [advies ‘Groeipijn’](#) van de commissie Van Ark⁴.

Landelijke ontwikkelingen in 2025 en verder

Op basis van het advies ‘Groeipijn’ van de commissie Van Ark heeft het Rijk in de voorjaarsnota 2025 middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor de jaren 2025, 2026 en 2027 om gemeenten (tijdelijk) te compenseren voor de oplopende kosten voor jeugdhulp. Ook is hiermee de ingeboekte besparing van in totaal 1 miljard uit de Hervormingsagenda Jeugd - die we in Utrecht hebben ingeboekt in de VJN 2023 - in de tijd vooruitgeschoven. Tot 2028 is de belangrijkste financiële klem voor gemeenten weggenomen.

In Utrecht hebben we een deel van deze Van Ark middelen vanuit een integrale afweging ingezet om in de Utrechtse VJN 2025 het knelpunt Jeugd (4,2 mln. structureel) op te lossen. Daarbij is geen rekening gehouden met volumegroei, en loon en prijsindexatie in de jeugdhulp. Omdat die groei en indexatie er wél is, zien we vanaf 2025 dus toch tekorten op de Utrechtse jeugdbegroting.

Vanaf 2028 houdt het Rijk bovendien nog altijd rekening met het financiële effect van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Deze maatregelen - die uitgaan van stevige lokale teams, een wijkgerichte en preventieve aanpak en een sterke pedagogische basis - zijn in Utrecht al grotendeels gerealiseerd. Ondanks het advies van Van Ark om dit niet te doen, heeft het Rijk de financiële effecten per 2028 al ingeboekt als besparing. Dit wordt het nieuwe ‘ravijnjaar’ voor gemeenten: de bestaande tekorten op jeugd worden vanaf dan niet langer door de Van Ark middelen “gedempt” in het gemeentefonds. We blijven dus met het Rijk in eenzelfde patroon, waarin we inhoudelijk onvoldoende worden gefaciliteerd om de beweging naar voren te maken, omdat het Rijk de middelen hiervoor niet of slechts incidenteel compenseert.

Ondertussen maakt het Rijk onvoldoende voortgang met het inperken van de reikwijdte van jeugdhulp en zijn de randvoorwaarden voor een verantwoorde uitvoering van de Jeugdwet nog altijd niet op orde. De belangrijkste elementen die ontbreken zijn een (landelijke) integrale aanpak van grondoorzaken en het voorzien in gemeentelijk instrumentarium om te sturen op toegang en financiën (de openeinderegeling in de Jeugdwet verhindert dat nu). In de lobby richting Rijk hebben deze onderwerpen veel aandacht gehad in 2025. Dat zetten we voort in 2026. Onze inzet voor 2026 is dat het Rijk op deze onderwerpen echt tot structurele keuzes komt in plaats steeds achteraf en incidenteel te compenseren.

Tot slot

In deze voortgangsrapportage vertellen we waar we staan met het realiseren van onze ambities uit de Beleidsnota Jeugd “Samen opgroeien, Samen opvoeden”, aan de hand van de acht opgaven. Hiermee zetten we in op een sterke pedagogische basis en kansrijke start voor (jonge) kinderen en gezinnen om zo het beroep op aanvullende hulp terug te dringen (van met name dure dagbehandeling en jeugdhulp met (hoog specialistisch) verblijf) en beschikbaar te houden voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen.

De concrete stappen en resultaten op de acht opgaven staan op zich én ze moeten worden gelezen tegen de achtergrond van een steeds beperkter handelingskader. Zoals gezegd: het risico bestaat dat door de toenemende kosten in de aanvullende hulp de ruimte om te investeren in een sterke pedagogische basis en krachtige basishulp steeds verder verdwijnt. Deze situatie vraagt om scherpe keuzes op inhoud én financiën. Als het accent komt te liggen op financiële beheersbaarheid op korte termijn, dan moeten we onze zorgplicht inperken of bezuinigen op onze preventieve aanpak. Als het accent komt te liggen op onze inhoudelijke ambities, dan is compensatie nodig voor volumegroei en investeringsruimte voor het verder uitbouwen van onze (succesvolle) preventieve aanpak. Zolang deze keuzes nog niet zijn gemaakt, zoeken wij naar de ruimte om onze inhoudelijke ambities zoveel mogelijk te realiseren binnen het beschikbare financiële kader en de kaders van de Jeugdwet.

H3 Voortgang per opgave

3.1 Belang van kinderen voorop

Wat is de opgave?

Met deze eerste opgave zetten we in op gelijkwaardige samenwerking, vertrouwen in het oplossend vermogen en de eigen regie van kinderen, gezinnen, hun informele netwerk en leefomgeving. We dragen ook bij aan het versterken van zeggenschap van kinderen en hun ouders. We werken steeds meer vanuit de context van het kind en gezin en pakken samen grondoorzaken aan. De kinderrechtentoets kan bijdragen aan het borgen van de rechten van kinderen in beslissingen die worden genomen en impact hebben op hun leven.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ Het uitvoeringsprogramma Stem van jonge Utrechtters is afgerond en vastgesteld.
- ◇ De training Kinderrechtentoets is ontwikkeld en de eerste afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie worden inmiddels getraind.
- ◇ Ouders zijn vanuit het principe van gelijkwaardige samenwerking structureel vertegenwoordigd bij het bestuurlijke stelselgesprek Jeugd en de Stadstafel Jeugd-Onderwijs (4x per jaar).
- ◇ Het implementatietraject voor het beschikken naar aard en duur van jeugdhulp per 1 juli 2026 is in gang gezet.
- ◇ Het programma Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagaffaire (KOT) is bestendigd. Op basis van signalen van gedupeerden is in 2025 een intensief verbetertraject in gang gezet.

Reflectie

Utrecht is een kinderrechtenstad en kent een sterke traditie van participatie van kinderen en jongeren bij het beleid. Denk aan kinderrijkraden, jeugdpanels, invoering van de kinderrechtentoets etc. We willen dit koesteren en uitbouwen volgens de principes van Samen Stad Maken en het uitvoeringsprogramma Stem van Jonge Utrechtters. We vinden het belangrijk om de stem van jongeren te horen en met hen samen te werken. Bovendien begint juist in die samenwerking het normaliseren van de vraag naar jeugdhulp.

Er is tegelijkertijd een duurzame cultuur- en gedragsverandering nodig om samenwerking met jongeren te verbeteren. Dit vraagt namelijk een verandering van houding en gedrag van ambtenaren, college en raad. In praktijk zien we uitdagingen op praktisch vlak: zoals afspreken binnen kantoortijden, of onze eigen interne afspraken over beleidsprocessen die soms botsen met de energie van jongereninitiatieven.

We hebben afgelopen tijd stappen gezet in het betrekken van jongeren bij jeugdhulp. Op plekken in de aanvullende jeugdhulp is het soms overigens juist lastiger om ook de ouders bij de hulp te betrekken, in plaats van enkel de jongeren zelf. Soms geven ouders aan dat het probleem bij het kind ligt, terwijl we vanuit de hulpverlening naar het hele gezinssysteem willen kijken.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

In 2025 is het [Uitvoeringsprogramma 'Stem van Jonge Utrechtters'](#) vastgesteld. Daarmee laten we zien hoe we samen met jongeren werken aan meer zeggenschap en beter benutten van ervaringskennis en sterke verbinding tussen beleid en praktijk. Het uitvoeringsprogramma is een voorbeeld van hoe we proberen steeds beter samen te werken met jongeren in de totstandkoming van beleid. Het programma is een gezamenlijk product van Utrechtse jongeren en de gemeente Utrecht. In nauwe samenwerking met hen (in de vorm van verschillende werksessies,

straatgesprekken en direct contact met jongeren) is dit programma vormgegeven. Jongeren hebben afgelopen jaar bijv. ook meegedacht bij het uitvoeringsprogramma Sport, het uitvoeringsprogramma mentale gezondheid en over de jongerenontmoetingsplekken in de stad.

Het borgen van het belang van kinderen in alles wat we doen en ontwikkelen heeft daarnaast een stevige basis gekregen via de [kinderrechtentoets](#). In 2025 is er geïnvesteerd in de implementatie van de kinderrechtentoets in de ambtelijke organisatie – de training is ontwikkeld en de eerste afdeling(en) zijn getraind over mensenrechten en kinderrechten.

In juli 2025 hebben we besloten om vanaf 1 juli 2026 jeugdhulp te gaan beschikken naar aard en duur. Deze werkwijze moet eraan bijdragen dat de *rechtsbescherming van inwoners verbetert*. Zij krijgen duidelijkere informatie over welke hulp zij (gaan) ontvangen en ook hoe zij daartegen in bezwaar kunnen gaan - mochten ze het niet eens zijn met het besluit. In het verlengde daarvan hebben we in het najaar van 2025 geïnventariseerd welke overige maatregelen bijdragen aan het vergroten van de rechtsbescherming van inwoners (denk bijvoorbeeld aan het verbeteren van de communicatie met inwoners). Het werken met beschikkingen is een grote verandering ten opzichte van het beschikkingsarm werken dat het Utrechtse jeugddomein altijd heeft gekenmerkt. In het implementatietraject, dat in september 2025 is gestart, is onder meer veel aandacht voor het beperken van de administratieve lasten voor professionals die met het afgeven van beschikkingen gaat gepaard.

Over de ontwikkelingen binnen de brede ondersteuning voor de *hersteloperatie toeslagenaffaire* hebben wij recent een [brief](#) gestuurd. Een belangrijk onderdeel daarbij is de inzet van ervaringsdeskundigen om kritisch mee te kijken of het beleid en uitvoering ervan goed aansluit bij de behoeften van gedupeerden. Ook hebben we een beleidsregel vastgesteld om meer duidelijkheid en transparantie te bieden aan gedupeerden aan wat ze kunnen verwachten van de brede ondersteuning.

Wat gaan we komend jaar doen?

We voeren met jongeren en partners in de stad het uitvoeringsprogramma 'Stem van jonge Utrechters' uit. Parallel hieraan verstevigen we de gelijkwaardige samenwerking met ouders, onder andere in de wijk en aan de vaste gesprekstafels in de stad, zowel in gesprekken over het stelsel, als bij het verlenen van hulp in de praktijk. Ook betrekken we jeugdigen en ouders bij de tussentijdse evaluatie van de aanvullende hulp en gebruiken de resultaten voor het voorbereiden van de volgende aanbesteding.

We kijken vooruit naar 2027 om te zorgen dat de beweging die we maken met het uitvoeringsprogramma 'Stem van jonge Utrechters' in gang hebben gezet duurzaam wordt verankerd in onze organisatie. Daarbij richten we ons op een sterke interne organisatie waarin de stem van jeugd en ouders/verzorgers die hun vertegenwoordigen op een gelijkwaardige manier wordt meegewogen. Dat vraagt om een cultuurverandering in houding en gedrag, medewerkers en partners leren om structureel samen te werken met jeugd, ouders/verzorgers in plaats van voor jongeren, ouders/verzorgers. En om hun perspectief als volwaardig onderdeel van beleid en besluitvorming te zien.

We stimuleren ook onze partners om hun beleid te toetsen aan kinderrechten door onder andere de kinderrechtentoets en trainingen. Een belangrijke mijlpaal richting 2027 voor onszelf is dat we de kinderrechtentoets als instrument onderdeel maken van het werkproces Samen Stad Maken, om al het nieuwe beleid aan te toetsen. Dit helpt om belangen van kinderen en jongeren vroegtijdig mee te nemen en beter af te wegen.

In 2026 moet de nieuwe werkwijze van beschikken helemaal worden geïmplementeerd bij het buurtteam Jeugd en Gezin, KOOS en Spoor030. Dit traject loopt gelijk op met een breder traject om de samenwerking tussen basishulp en aanvullende hulp te verbeteren.

Voor de hersteloperatie toeslagen affaire zetten we in 2026 in op het beter ophalen van signalen van gedupeerden die zich nog onvoldoende gehoord en geholpen voelen door de brede ondersteuning die voor hen is ingericht. Deze brede ondersteuning verbeteren we aan de hand van feedback uit de lotgenotengroep van gedupeerden, uit het cliëntervaringinstrument Ervaringwijzer, en een in te richten signalenoverleg.

3.2 Versterken van de pedagogische basis

Wat is de opgave?

De tweede opgave gaat over het versterken van de pedagogische basis. Vanuit die basis is opvoeden en opgroeien iets wat we samendoen met de wijk, de buurt en de hele stad. Daarom werken we vanuit één pedagogisch kader: Vreedzaam. We investeren in gemeenschapskracht en willen daarmee onder andere bevorderen dat ouders steun en hulp zoeken bij elkaar en bij partners uit de pedagogische basis, zoals het onderwijs. Deze samenwerking tussen partners in de pedagogische basis, maar ook met de buurtteams, versterken we komende jaren. Ook zorgen we dat partners in de pedagogische basis beter vindbaar en benaderbaar zijn voor elkaar en voor ouders.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ De Vreedzame Wijk-aanpak is verder versterkt, in het bijzonder in Overvecht.
- ◇ De subsidieregeling sociale basis is herzien, met meer aandacht voor (ouder)initiatieven in de stad rond opvoed- en opgroevragen.
- ◇ De leerfase 'opvoed- en opvoedvragen' heeft inzichtelijk gemaakt waar in de pedagogische basis deze vragen passend kunnen worden opgepakt en wat dit nog aan vervolg vraagt in de wijk.
- ◇ De nota van uitgangspunten voor de nieuwe opdracht van het jongerenwerk per 2027 is vastgesteld.

Reflectie

We willen dat steeds meer opvoed- en opgroevragen in de pedagogische basis worden opgelost. Enerzijds omdat we zien dat niet alle vragen de aandacht van een (jeugdhulp)professional nodig hebben. Anderzijds omdat de druk op de jeugdhulp te groot is. We verwachten dus steeds meer van de pedagogische basis en willen deze daarom versterken, samen met onze partners. Tegelijkertijd kan de gemeente beperkt sturen in de pedagogische basis, omdat deze niet alléén 'van gecontracteerde partners' maar van iedereen is. Door middel van opdrachtverstrekking geven we steeds meer directe sturing aan de door ons gecontracteerde partners. Voor het jongerenwerk krijgt dit vanaf 2027 de vorm van een overheidsopdracht. Daar waar het bijvoorbeeld gaat om ouders en bewonersinitiatieven kunnen we hen alleen versterken door hen te faciliteren. Dat is een langzaam proces en daarin hebben we ook als gemeente, samen met en van onze partners, te leren.

We maken wel stappen. We zien dat de partijen uit de pedagogische basis steeds meer een serieuze en volwaardige plek aan tafel krijgen, in de praktijk én bestuurlijk. Die samenwerking en ontmoeting is belangrijk voor de beweging richting de pedagogische basis die we willen zien. Tegelijkertijd zijn deze gesprekken soms lastig. De partijen in de pedagogische basis kijken en werken meer vanuit een perspectief op samenredzaamheid, terwijl jeugdhulppartners zoals het Buurtteam, KOOS of Spoor030 (ook) werken vanuit de hulpvraag van inwoners. Partijen weten elkaar hierop steeds beter te vinden en aan te vullen.

We wilden ook werken aan het versterken van de pedagogische basis op scholen, maar dit plan ligt er nog niet. De intentie is er nog steeds wel, namelijk inzetten op een collectieve aanpak in- en om school. Zo zien we goede voorbeelden in de stad met de Familieschool en we zien een groeiende vraag van tiener- en jongerenwerk op scholen. We willen meer vindplaats georiënteerd met elkaar aan de slag, en toewerken naar robuuste scholen en meer ouderverbondenheid rondom de school. Tegelijkertijd is de druk op scholen hoog en zijn er veel verwachtingen en ambities van het onderwijs.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

Vreedzaam

We zijn doorgegaan met het versterken en vergroten van de Vreedzame Wijk-aanpak (Vreedzame stad). Daarin staan een positief pedagogisch klimaat, conflicthantering en burgerschap centraal. Er zijn trainingen en coaching aangeboden aan o.a. DOCK, JOU, SportUtrecht, vrijwilligers en oudergroepen. Daarin was ook aandacht voor digitaal burgerschap, oudertrainingen en de samenwerking tussen scholen (Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO)), ouders en wijkpartners. We hebben een stedelijk coördinator Vreedzaam aangesteld, een versterkte stedelijke regiegroep ingericht en verbeterde zichtbaarheid van Vreedzame Wijkcoördinatoren gerealiseerd.

In Overvecht hebben we gewerkt aan het versterken van het pedagogische klimaat in de wijk, door gezamenlijke leefregels, participatieve projecten (3S-dreven) en samenwerking rond veiligheid in de publieke ruimte zoals een nieuw plan Vreedzaam 2.0 vanuit Samen Overvecht.

Ondersteuning en versterken van informele initiatieven in de pedagogische basis

We hebben informele zorgorganisaties en groepsactiviteiten op het vlak van opgroeien, opvoeden en ontwikkeling ondersteund via de nadere regels Vrijwillige Inzet voor Elkaar en Sociale Prestatie en Dagondersteuning, zoals Al Amal, Humanitas (HomeStart) of Youth for Christ.

Ook hebben we een nieuwe Nadere Regel subsidie Sociale Basis vastgesteld, die o.a. de eerder genoemde regelingen per 2027 zal gaan vervangen. De nieuwe nadere regel stuurt meer aan op het verbinden van mensen door bijvoorbeeld groepsgericht te werken. Verder is er ruimte gecreëerd voor kleine initiatieven in de buurt of wijk, waaronder ouder- en opvoedinitiatieven. Op die manier draagt de nadere regel bij aan het versterken van de kracht van de buurt en de wijk, sterke en veerkrachtige gemeenschappen, betrokken bewoners(initiatieven) en netwerken. Anderzijds is er ruimte gemaakt voor de meer professionele organisaties die zich richten op hulpvragen die wel meer professionele aandacht vragen, maar wel opgepakt kunnen worden in de pedagogische basis. Op die manier draagt de nadere regel bij aan het ontlasten van de jeugdhulp door ruimte te bieden aan groepsgericht aanbod voor jeugd en hun ouders met een opvoed- of opgroevraag die anders in de jeugdhulp terecht zou komen.

De inzet van de Ambassadeurs Informele Zorg Jeugd hebben we ook voortgezet. Het Netwerk Informele Zorg voert deze inzet uit. Jaarlijks helpen zij de basis- en aanvullende zorg bij het vinden van (deel)oplossingen in de pedagogische basis bij honderden hulpvragen.

Leerfase opgroei- en opvoedvragen in de pedagogische basis

Tussen januari en september 2025 hebben we de gevolgen in beeld gebracht van de beweging van basiszorg naar passende ondersteuning in de pedagogische basis op het vlak van opgroei- en opvoedvragen. Dit hebben we gedaan door in twee buurtteamgebieden (Zuilen en Lunetten-Hoograven) te monitoren en te leren van de ervaringen van gezinnen met opvoed- en opgroevragen die passende ondersteuning kregen in de pedagogische basis. In deze twee gebieden zien we nu dat bijna de helft van het aantal besproken wachtlijstcasussen op het gebied van opvoeden en opgroeien niet meer door het buurtteam wordt opgepakt. Van deze casussen is ongeveer een kwart volledig door de pedagogische basis opgepakt en iets minder dan een kwart is afgesloten. Bij deze afgesloten casussen is een deel toe te schrijven aan normaliseren, een deel aan oppakken in het eigen netwerk van het gezin, maar ook een deel onbekend. Deze praktijkervaring onderbouwt daarmee de aanname onder de aangepaste stedelijke opdracht van het buurtteam Jeugd en Gezin dat opvoed- en opgroevragen geregeld kunnen worden opgepakt in de pedagogische basis.

Bij de start van de leerfase hadden onze pedagogische basispartners de zorg dat de druk op hen zou toenemen. Deze zorg is in deze leerfase geen werkelijkheid geworden. De aanmeldingen die sommige pedagogische basispartners (Jeugdgezondheidszorg/JOU) krijgen, lijken op inhoud echter wel complexer. We zien daarom wel nog noodzaak in investeren in ontmoeting tussen partners in wijken om elkaars werk beter te leren kennen. We gaan in gesprek met de Wijkalliantie+ om te verkennen welke rol zij hierin kunnen spelen. Ook de vraag wat een passende toegang tot ondersteuning is en hoe partners daarin samenwerken, kwam duidelijk naar voren in de leerfase. Zie meer over het samenwerken tussen partners in de pedagogische basis, basiszorg en aanvullende zorg bij hoofdstuk 3.5 Collectief Werken. Veel van de geleerde lessen hebben we geborgd in de lijn van accountsturing en lopende projecten en opgaven, zoals de *Opgave toegang en reikwijdte* die door partners in de stad is opgepakt en waar de gemeente op aansluit.

Jongerenwerk en ontmoetingsplekken

De inzet van het jongerenwerk door Stichting JOU is gecontinueerd in 2025, in lijn met de [nota van uitgangspunten Jongerenwerk](#). Samen met andere partners hebben zij zich ingezet voor het versterken van de pedagogische basis in de verschillende leefwerelden van kinderen en jongeren. Zo zijn er verschillende collectieve activiteiten georganiseerd met en voor kinderen en jongeren. De Urban mix is hier een mooi voorbeeld van: een initiatief van DOCK, JOU, SportUtrecht en cultuurorganisaties (waaronder Club19) waarbij samen met jongeren sportieve-, culturele-, educatieve-, en sociale activiteiten worden georganiseerd voor jongeren. Het schooljongerenwerk en het tienerwerk, in samenwerking met DOCK, zijn in 2025 ook gecontinueerd op meerdere PO, VO en MBO scholen om ook samen met het onderwijs te werken aan een veilige pedagogische basis. Ook is geïnvesteerd in toegankelijke informatie en advies voor ouders en jongeren. Zo is er de JOU Academie die verschillende workshops en trainingen biedt voor ouders, jongeren en professionals en is er in 2025 ook de Puberacademie opgezet: een samenwerking tussen JOU en de JGZ waarin filmpjes voor ouders beschikbaar zijn over verschillende thema's waar ouder(s) tegenaan kunnen lopen in de opvoeding van hun kinderen in de puberleeftijd. Ten slotte hebben we een start gemaakt met de aanbesteding van het jongerenwerk vanaf 2027, waarin we ruim de tijd hebben genomen voor participatie waaronder gesprekken met jongeren, zodat de nieuwe opdracht aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

Een van de pijlers in het uitvoeringsprogramma 'Stem van Jonge Utrechtse' is het ondersteunen van initiatieven van jongeren, zoals de jongerenontmoetingsplekken (zie ook de [visie op jongerenontmoetingsplekken](#)). In 2025 zijn er 7 jongerenhuiskamers ingericht en in Vleuten-De Meern en Noordwest zijn jongerenplekken gerealiseerd.

Mantelzorgondersteuning jongeren

We hebben €58.500 bijgedragen aan extra mantelzorgondersteuning specifiek voor jongeren en gezinnen, in samenwerking met HUPS. HUPS biedt respijtzorg aan: de zorg wordt tijdelijk overgenomen zodat de mantelzorger even vrij heeft. We onderzoeken of door deze inzet van HUPS tijdig en passend worden ondersteund en zo beroep op (zwaardere vormen van) aanvullende hulp wordt voorkomen.

Wat gaan we komend jaar doen?

Ondersteuning en versterken van informele initiatieven in de pedagogische basis

In 2026 hebben we concrete aandacht voor het versterken van 'de basis van de pedagogische basis': ouders zelf en de manier waarop zij het ouderschap invullen. We lopen een traject, samen met ouder(initiatieven) en partners in de pedagogische basis, met het doel om de representatie van het

jeugd- en ouderperspectief en het gelijkwaardig samenwerken van hulpverleners met ouders en ouderinitiatieven te borgen.

In 2025 en 2026 worden de ambassadeurs informele zorg Jeugd gesubsidieerd. Deze inzet willen we structureel onderdeel maken van een bredere opdracht in de pedagogische basis, zodat deze inzet beter geborgd is. In 2026 wordt het traject voor deze opdracht opgestart.

In 2026 worden de eerste subsidieaanvragen volgens de nieuwe nadere regel Sociale Basis beoordeeld en toegekend, per 2027 voeren de partijen hun plannen uit.

Vervolg op leerfase opgroei- en opvoedvragen in de pedagogische basis

Een belangrijk aandachtspunt in 2026 blijft het verbeteren van de samenwerking tussen de verschillende partners bij het toeleiden naar basishulp en voorzieningen in de pedagogische basis, zodat gezinnen/jeugdigen terecht komen op de meest passende plek. Dat vraagt dat partners uit aanvullende hulp, basishulp en pedagogische basis elkaar goed weten te vinden en elkaars werk goed leren kennen. Een mooi voorbeeld daarvan is dat KOOS en Spoor030 samen met partijen in de pedagogische basis lotgenotengroepen organiseren, om onderling contact en onderlinge ondersteuning tussen jongeren en ouders te bevorderen. Ook bieden zij met partijen in de pedagogische basis psycho-educatie in groepen in plaats van enkel vanuit aanvullende jeugdhulp. Dit soort voorbeelden zien we in 2026 graag meer ontstaan. We ontwikkelen daarom ook monitoring van 'de beweging naar voren' over de sporen heen en werken aan het inzichtelijk maken van de inzet en impact in de pedagogische basis.

Daarnaast doen we de noodzakelijke investeringen - met behulp van de daarvoor bedoelde 1 miljoen euro uit de Voorjaarsnota 2025 - om de pedagogische basis van kinderen en ouders te versterken en te voorkomen dat hulpvragen onnodig in de jeugdhulp worden opgepakt. De belangrijkste focus ligt op het normaliseren van contact tussen ouders door overal groepsgericht te gaan werken rondom de normale ontwikkeling van het kind. We beginnen daarbij met de leeftijd van -9 maanden tot einde basisschool, onder meer door in samenwerking met jeugdgezondheidszorg de werkwijze *centering parenting* te implementeren.

Nieuwe opdracht voor het Jongerenwerk

De subsidie aan Stichting Jongerenwerk Utrecht loopt op 1 januari 2027 af. We bereiden in 2026 de aanbesteding en start van de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk per 1 januari 2027 voor. De Nota van Uitgangspunten is door het college vastgesteld in januari 2026 waarover uw raad met deze [brief](#) is geïnformeerd. We doorlopen een inkooptraject met dialoofase, waarin we met geselecteerde partijen uit de inschrijving in gesprek gaan over de doelen die we met elkaar willen bereiken in de stad.

3.3 Kansrijke start voor jonge kinderen

Wat is de opgave?

Via de opgave Kansrijke start voor jonge kinderen leggen we de focus op het jonge kind; de eerste 1000 dagen maken een wereld van verschil op een mensenleven. We vinden het belangrijk dat er voldoende toegankelijke voorzieningen zijn voor ouder(s) en kinderen om samen te spelen, leren en ontwikkelen, elkaar te steunen en waar nodig passende hulp te ontvangen. Met partners in de stad werken we intensief samen om kinderen een passende plek binnen de kinderopvang te bieden: zo dichtbij huis en regulier als mogelijk, met leeftijdsgenootjes en/of eigen broertjes/zusjes.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ In iedere wijk is een geboortezorgnetwerk actief.
- ◇ Toegankelijkheid van collectief aanbod is verbeterd met als voorbeeld de financiële toegankelijkheid van de voorschool per 1 januari.
- ◇ Er is met kinderopvang- en BSO plus gewerkt aan passende kinderopvang
- ◇ Met partners in de pedagogische basis, (voor)school en kernpartners is gewerkt aan vroegtijdige signalering en betere toeleiding van ouders en kinderen naar hulp in de pedagogische basis.
- ◇ Het project 'Jonge kind wel in ontwikkeling' is samen met partners gestart. Verdere uitwerking vindt plaats in 2026.

Reflectie

Met de opgave Kansrijke start voor jonge kinderen bereiken we veel ouders en kinderen in Utrecht. Maar afgelopen jaar werd ook duidelijk dat er een kleine maar groeiende groep kinderen is die op jonge leeftijd al een flinke ontwikkelachterstand oploopt. Voor hen is geen passende schoolsetting te vinden en is er intensieve aanvullende jeugdhulp in de vorm van dagbehandeling nodig: een intensief zorgprogramma om de ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren.

In Utrecht zien we net als landelijk de wachtlijsten en wachttijden voor dagbehandeling van jonge kinderen toenemen. Deze ontwikkeling willen we keren door deze jonge kinderen te stimuleren en waar nodig binnen de kinderopvang of (voor)school te ondersteunen in hun ontwikkeling. Op 15 mei 2025 bent u hierover geïnformeerd in de [raadsbrief Hervormingen sociaal domein](#) en op 11 september 2025 in de genoemde [raadsbrief Gelijke kansen voor het jonge kind](#).

Samen met alle betrokken partners in het veld - jeugdgezondheidszorg, voorschoolse educatie, kinderopvang, buurtteam jeugd en gezin, aanvullende jeugdhulp en onderwijs - zijn we aan de slag gegaan binnen het project 'Jonge kind wel in ontwikkeling'. Uit analyse blijkt dat er verschillende oorzaken zijn voor het toenemend beroep op de dagbehandeling, zoals bijvoorbeeld gebrekkige doorstroombmogelijkheden en (cultuursensitieve) toerusting van ouders bij het opvoeden van kinderen. Deze oorzaken zijn niet op korte termijn aan te pakken. In 2026 worden hierop eerste concrete stappen gezet met incidentele middelen (zie [Raadsbrief bereik voorschoolse educatie en tijdelijk investering voor- en vroegschoolse educatie](#)). De context voor uitvoering van deze opgave en het project is complex en uitdagend: voor een integrale aanpak moeten veel partners worden betrokken en de begrotingen voor zowel jeugdhulp als van de samenwerkingsverbanden staan onder druk. Voor 2027 en verder ontvangt uw raad binnenkort de uitwerking van de [Motie van Kansrijke start naar Aanpak Jonge kind](#) (M546) met een voorstel voor benodigde structurele middelen.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

We werken aan deze opgave langs drie lijnen uit de Beleidsnota Jeugd: Kansrijke start - de eerste 1000 dagen, Collectieve voorzieningen en Passende plek voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag. In deze voortgangsrapportage lichten we de belangrijkste ontwikkelingen uit.

1. Kansrijke start, de eerste 1000 dagen

Eén van de pijlers binnen het programma Kansrijke Start zijn de geboortezorgnetwerken. We investeren in goede samenwerking tussen de betrokken partijen tijdens de eerste 1.000 dagen. Denk aan de verloskundigen, kraamhulp, jeugdgezondheidszorg, buurtteams, aanvullende jeugdhulp, huisartsen en informele zorgverleners. De geboortezorgnetwerken van Kansrijke Start zijn een concrete uitwerking van deze samenwerking. Zo ondersteunen we gezinnen indien nodig zo goed en snel mogelijk. Inmiddels is in elke wijk van de stad een geboortezorgnetwerk actief. Dit is een belangrijke mijlpaal in het bieden van passende ondersteuning. Op steeds meer plekken sluit de kinderopvang ook als partner aan bij de geboortezorgnetwerken.

2. Collectieve voorzieningen

Laagdrempelige ontmoeting tussen ouders onderling en tussen ouders en professionals draagt bij aan kansrijk opgroeien. Zoals in de [raadsbrief Gelijke kansen voor het jonge kind](#) is beschreven werken we aan doorontwikkeling van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van collectieve voorzieningen voor kinderen en ouders. Een recente ontwikkeling in aanvulling daarop is dat de financiële toegankelijkheid van de voorschool per 1 januari verbeterd is. De raad is daarover geïnformeerd in de [raadsbrief 'Voorschoolse educatie voor meer kinderen gratis'](#).

3. Passende plek voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag

Met partners in de stad werken we intensief samen om kinderen een passende plek te bieden: zo dichtbij huis en regulier als mogelijk, met leeftijdsgenootjes en/of eigen broertjes/zusjes. Dit is in eerste plaats in het belang van de ontwikkeling van jonge kinderen en hun gezinnen; maar ook om instroom in dagbehandeling waar mogelijk te voorkomen. De raad is geïnformeerd over de start van het project 'Jonge kind wel in ontwikkeling' waarbij is onderzocht wat oorzaken zijn van de toenemende vraag naar dagbehandeling en wat nodig is om dit te keren ([raadsbrief Gelijke kansen voor het jonge kind](#)).

Met dit project willen we eraan bijdragen dat dagbehandeling beschikbaar blijft voor kinderen die dat nodig hebben en werken we tegelijkertijd toe naar tijdige en inclusieve ondersteuning van gezinnen om grotere problemen te voorkomen. We doen dat in goede samenwerking met de partners, bijvoorbeeld in de kernpartneraanpak Voorschoolse educatie. Om kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte zo normaal mogelijk op te laten groeien, is er ook Kinderopvang plus en Buitenschoolse opvang (BSO) plus beschikbaar. Zo kunnen deze kinderen in hun eigen stad en met leeftijdsgenootjes naar een passende opvang. In 2025 hebben we met de Kinderopvang plus en BSO plus gewerkt aan passende kinderopvang conform de [Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht](#). Ook hebben we met partners in de pedagogische basis, (voor)school en kernpartners gewerkt aan betere toeleiding van kinderen en ouders naar hulp in de pedagogische basis. Met als doel dat kinderen zich via een doorgaande lijn kunnen ontwikkelen en kunnen deelnemen aan het primair onderwijs.

Wat gaan we komend jaar doen?

Komend jaar is onze inzet in het bijzonder gericht op:

- Het versterken van de doorgaande lijn van geboortezorg naar voorschool naar de scholen in de wijk. In de eerste helft van 2026 verkennen we in Overvecht hoe deze samenwerking verbeterd kan worden. Op basis van de geleerde lessen gaan we ook in andere wijken daarmee aan de slag. Ook evalueren we de wegwijzer: “passende zorg en ondersteuning in de eerste 1000 dagen” in het tweede kwartaal van 2026 en de [zorgpaden](#) die met name Utrechtse verloskundigen gebruiken passen we daarop aan.
- Het verder versterken van de doorgaande lijn met de start van twee centering ouderschap-groepen in Vleuten en Zuilen.
- Verdere uitwerking van het project ‘Jonge kind wel in ontwikkeling’. Binnen het project werken we aan:
 - Beperken van instroom van kinderen in de dagbehandeling door het versterken van de pedagogische basis en de context van het gezin. We breiden de kernpartner aanpak voorschoolse educatie uit met andere betrokken partners naar de kernpartneraanpak Jonge Kind; in nauwe samenwerking met ouders. We zetten zo in op tijdige en integrale samenwerking. Dit doen we in nauwe samenhang met de eerste twee lijnen uit de Beleidsnota Jeugd (Kansrijke Start en Collectieve voorzieningen).
 - Verbeteren van de zorglogistiek en gezamenlijk wachtlijstbeheer om zo doorstroom te bevorderen en onderzoeken of een extra groep tot de mogelijkheden behoort.
 - Verduidelijken van uitstroommogelijkheden voor kinderen met extra ondersteuningsvragen door het ontwikkelen van een gezamenlijk afwegingskader.

3.4 Goede aansluiting onderwijs-jeugdhulp

Wat is de opgave?

Binnen de opgave *Goede aansluiting onderwijs-jeugdhulp* bouwen we voort op de Utrechtse Onderwijs Agenda en de kernpartneraanpak. Met deze aanpak investeren we in de samenwerking tussen gemeente, onderwijs en jeugdhulpaanbieders. Deze samenwerking versterken en verbreden we komende jaren verder met andere partners uit de pedagogische basis (zoals sport, welzijnswerk en jongerenwerk). Het doel is inclusief onderwijs: elk kind (met of zonder ondersteuningsvraag) kan zo dichtbij huis als mogelijk naar school – indien nodig met passende ondersteuning zo tijdig en licht als mogelijk. Daarbij hoort dat we scherp zijn op wat van onderwijs is, wat van jeugdzorg is en wat we samen moeten organiseren binnen de schaarste die we hebben.

De gemeenteraad benadrukt in de motie *M516 Een professionele blik op de hervormingen is nodig* dat deze opgave vraagt om professionele, integrale samenwerking. De stadstafel Jeugd–Onderwijs speelt hierin een sleutelrol: hier duiden partners gezamenlijk signalen en ontwikkelingen (zoals wachttijden en thuiszitters) en bepalen zij welke thema's en oplossingsrichtingen prioriteit hebben. Deze gezamenlijke blik helpt om de beweging naar inclusief onderwijs gericht en consistent vorm te geven.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ De pilot Zorg in School is gecontinueerd op de pilotlocaties. Daarnaast is een start gemaakt met het borgen van de pilot als reguliere werkwijze.
- ◇ De kernpartneraanpak is doorontwikkeld.
- ◇ In 2025 zijn vier bestuurlijke overleggen (Stadstafel Jeugd-Onderwijs) georganiseerd voor alle partners uit het onderwijs het jeugddomein. Hierin zijn gezamenlijke thema's en knelpunten besproken.

Reflectie

We werken integraal (samen) met partners in het onderwijs en jeugdhulp, zodat kinderen de juiste ondersteuning krijgen om zich te ontwikkelen naar eigen vermogen. Zo werken we in Utrecht al langere tijd op scholen met de kernpartneraanpak. Daarnaast is er ook bestuurlijk sprake van goede samenwerking binnen de Stadstafel Jeugd-Onderwijs waarin zowel belangrijke gezamenlijke thema's als knelpunten kunnen worden besproken.

Hoewel we in Utrecht een nauwe samenwerking hebben tussen jeugdhulp en onderwijs partners, zien we in de praktijk dat het onderwijs-zorgcontinuüm onder druk staat. We zien - net als in andere G4 steden - een groeiende en groep kinderen met intensieve en complexere ondersteuningsvragen en een toename van het aantal thuiszitters. Tegelijkertijd staat de daarvoor beschikbare capaciteit onder druk in zowel het onderwijs als jeugdhulp. Dit plaatst ons voor de vraag hoe we met beperkte middelen en domein overstijgende oplossingen toch passende ondersteuning en ontwikkelkansen bieden voor deze groeiende groep kinderen.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

Versterken van de samenwerking tussen onderwijs en kernpartners

In 2025 is verder gebouwd aan de samenwerking tussen scholen en de kernpartners (samenwerkingsverbanden, buurtteam jeugd & gezin, jeugdgezondheidszorg (JGZ) en leerplicht) met als doel eerder en anders naar ondersteuningsvragen te kijken: wat is een onderwijsvraag, wat past bij ondersteuning vanuit de pedagogische basis, en wanneer is basiszorg of aanvullende jeugdhulp nodig? Met als doel om hulpvragen waar nodig te normaliseren en bij te dragen aan een sterke basisondersteuning op scholen.

Pilot Zorg in School – Heuvelrug en Rafael

In 2025 is voortgebouwd op de positieve ervaringen vanuit de regionale pilot Zorg in School op het Heuvelrug College en de werkwijze op de Utrechtse Rafael school. Deze pilots laten zien dat het structureel toevoegen van jeugdhulpexpertise op school kan bijdragen aan snellere signalering, betere ondersteuning van leerlingen en minder bureaucratische stappen voor ouders. In 2025 zijn de pilots gecontinueerd en zijn voorbereidingen getroffen voor het bestendigen van deze pilot als reguliere werkwijze.

Kader: businesscase Zorg in School

In 2024 zijn de effecten van de pilot Zorg in School geëvalueerd. Deze evaluatie laat grote effecten van de pilot Zorg in Onderwijstijd zien: tijdige inzet van jeugdhulp, minder administratieve lasten en meer mogelijkheden tot maatwerk. Naast kwalitatieve verbeteringen zien we in de business case financiële effecten: op beide scholen is een bezuiniging gerealiseerd ten opzichte van de initiële bezetting:

- Op de Rafaelschool is de inzet van jeugdhulpprofessionals teruggebracht van 15,5 FTE naar 14FTE.
- Op het Heuvelrug College is met behoud van het aantal FTE een grotere groep leerlingen bereikt (van 185 naar 220 leerlingen), zonder uitbreiding van het aantal FTE.

Zowel vanwege de positieve kwalitatieve als financiële effecten verkennen we in 2026 hoe we deze pilots kunnen verbreden over de stad.

Bestuurlijke samenwerking en afstemming

In 2025 zijn vier bestuurlijke overleggen Jeugd–Onderwijs (Stadstafel Jeugd–Onderwijs) georganiseerd. Binnen de Stadstafel bespreken partners belangrijke thema's zoals het versterken van de pedagogische basis en een goede basisondersteuning in- en om school. Ook wordt gezamenlijk besproken hoe knelpunten kunnen worden opgelost zoals bijvoorbeeld wachtlijsten en thuiszitters. In het kader van het regionale programma Voortijdig Schoolverlaten is in 2025 veel geïnvesteerd in de gezamenlijke doorontwikkeling van de MBO-teams, waarbij is gelobbyd voor structurele voortzetting. Medio 2025 werd echter duidelijk dat daar regionaal onvoldoende draagvlak hiervoor is.

Wat gaan we komend jaar doen?

Verbreding kernpartneraanpak en onderwijs-zorgcontinuüm

We continueren de kernpartneraanpak en blijven inzetten op het versterken van de samenwerking met partners uit de pedagogische basis en aanvullende hulp. We gaan daarbij verdiepen op het onderwijs- zorgcontinuüm, in het bijzonder voor de kinderen waarvoor het nu nog onvoldoende lukt om passende ontwikkelplekken te realiseren. We zetten samen met SWV, schoolbesturen, scholen en jeugdhulppartners in op het ontwikkelen van domeinoverstijgende alternatieven en maken waar nodig fundamentele keuzes over de best passende ontwikkelplekken en duurzame financiering.

Bestendigen van de pilot Zorg in School en voorbereiden van verbreding

In 2026 ronden we de bestendiging van de pilot Zorg in School af, waarna we niet langer spreken van een pilot maar een reguliere werkwijze. Daarnaast verkennen we waar we verbreding van deze pilot mogelijk kunnen maken, waarbij we leren van de werkzame bestanddelen van de eerste pilotlocaties (Heuvelrug en Rafael).

Verbeteren van bestuurlijke en beleidsmatige afstemming

De Stadstafel Jeugd–Onderwijs blijft dé plek om gezamenlijke thema's en knelpunten (zoals bijvoorbeeld de thuiszitters) te duiden en bespreken. Het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) wordt benut voor vroegtijdige afstemming tussen gemeente en samenwerkingsverbanden. We verbeteren deze overlegstructuur waar mogelijk.

Omvorming MBO-buurtteams

Per 1 augustus stoppen de MBO-buurtteams op de Utrechtse locaties van MBO Utrecht en ROC

Midden Nederland. Hierover is uw raad geïnformeerd met deze [brief](#). In 2026 vindt zorgvuldige afbouw plaats met overdracht van jongeren naar lokale teams in hun woonplaats. Per 1 augustus zal in alle MBO's weer gewerkt worden met eigen schoolmaatschappelijk werk. De buurtteams en MBO's zullen in de tweede helft van het jaar tot nieuwe samenwerkingsafspraken komen om indien nodig studenten uit Utrecht zo optimaal mogelijk te kunnen ondersteunen.

3.5 Collectief werken

Wat is de opgave?

Een belangrijke ambitie is dat Collectief werken vanaf 2025 steeds meer de norm wordt. Partners werken daarbij integraal samen - ook met ouders en kinderen – en bieden zoveel mogelijk groepsgerichte hulp en ondersteuning. Dit biedt veel voordelen: het sluit beter aan bij de hulpvraag, werkt normaliserend en het draagt bij aan het ondersteunend netwerk voor kinderen en ouders. Vanwege deze voordelen zetten we versneld in op collectief werken. Ook is het, mits passend bij de hulpvraag, goedkoper. We nemen onze inwoners mee in deze manier van werken, steunen onze jeugdhulppartners en zetten in op continu samen leren.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ In de 8 werkgebieden van het buurtteam zijn BOOST-groepen voor jongeren met mentale problemen geweest. In totaal zijn er 15 BOOST-groepen geweest met 106 deelnemers, gemiddeld ongeveer 7 deelnemers per groep.
- ◇ Er is gewerkt aan randvoorwaarden voor implementatie zoals samenwerkingsafspraken over verantwoordelijkheden, gegevensdeling en een stappenplan voor professionals om collectief werken te stimuleren.
- ◇ Het aantal kinderen, jongeren en ouders dat groepsgerichte hulp ontvangt van onze jeugdhulppartners, is gestegen van 301 in 2024 naar 580 in 2025.

Reflectie

Collectief werken vindt op steeds meer plekken binnen verschillende opgaven plaats. Naast bestaande good practices zoals de BOOST groepen - die landelijk met grote interesse worden gevolgd - of het OKÉ-punt in Overvecht, zien onze partners nog meer kansen om collectief en groepsgericht te werken. Dit kan een oplossing bieden voor hulpvragen die nu nog met individuele (aanvullende) jeugdhulp worden opgelost. Dat vraagt van onze partners ook dat zij samen met ouders en kinderen 'over de sporen heen' samenwerken.

Het kost tijd en vasthoudende inzet om collectief of groepsgericht werken goed in te voeren. Zo is BOOST gestart met één pilotlocatie in coronatijd. Inmiddels zijn er in alle werkgebieden van het buurtteam één of meerdere BOOST-groepen per jaar. Toch zien we dat het blijvende inzet vergt om goede afspraken te maken over coördinatie en verantwoordelijkheden tussen partijen en om professionals goed toe te (blijven) rusten qua vaardigheden voor deze nieuwe werkwijze. Daarbij zien we dat collectief- en groepsgericht werken in verschillende stadia van uitvoering zijn in onze stad: van ideeënfase tot borging. Ook onderzoeken we met partners welke nieuwe thema's of hulpvragen we met deze werkwijze kunnen oppakken. Tenslotte vraagt het ook wat van jeugdigen en ouders om deel te nemen aan een groepsaanbod. Zij zijn vaak nog gewend aan één-op-één hulp, en verwachten dat daarom in eerste instantie ook. Desondanks merken we dat veel van hen open staan voor deelname in een groep en ze hier vaak achteraf erg tevreden over zijn.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

Op het thema mentale gezondheid voor jongeren, is het steeds meer de norm dat jongeren geholpen worden met een collectieve vorm ('tenzij'), zoals de BOOST-groepen.

- Voor het eerst is in 2025 in alle 8 werkgebieden van het buurtteam een BOOST-groep (12-17 jaar) georganiseerd. In de meeste hebben er twee plaats gevonden. Er zijn twee succesvolle pilot groepen gedraaid voor BOOST voor 10-12 jarigen. Jongeren ervaren de groepen positief en hebben na afloop vaak nog steun aan elkaar.

- In totaal zijn er 15 BOOST-groepen geweest met 106 deelnemers, gemiddeld ongeveer 7 deelnemers per groep.
- Via het buurtteam, KOOS en Spoor030 zijn 86 jongeren aangemeld, waarvan 41 na BOOST nog hulp nodig hadden.
- Opvallend waren de stijgende aanmeldingen direct vanuit onderwijs. Hierop wordt in 2026 een pilot groep voor jongeren die door VO scholen aangemeld worden uitgevoerd.

De implementatie van de BOOST-groepen heeft veel lessen opgeleverd voor het vervolg. Zo is gewerkt aan belangrijke randvoorwaarden zoals goede samenwerkingsafspraken tussen partners over verantwoordelijkheden, gegevensdeling en een gezamenlijke huisstijl. Ook is door partners (de buurtteams Jeugd en volwassenen, DOCK, JOU, SportUtrecht, NIZU, U-Centraal en JGZ) een stappenplan Collectief Werken opgesteld voor professionals in de wijk.

Kader: businesscase collectief werken BOOST

In de raadsbrief [Raadsbrief Hervormingen sociaal domein en technische sessie Jeugd en Wmo](#) van 15 mei 2025 is de raad geïnformeerd over de businesscase BOOST. Daarbij was de aanname dat inzet van 18 groepen in de 8 werkgebieden een besparing oplevert van 200K ervan uitgaande dat de gemiddelde groepsbezetting 8 deelnemers is en er voor niet meer dan 42% van de deelnemers alsnog individuele jeugdhulp volgt. Uit de evaluatie in 2025 blijkt nu dat beide aannames te positief zijn: jeugdigen met een aanvankelijk individuele hulpvraag (maakte na afloop namelijk nog iets vaker gebruik van individuele jeugdhulp door het buurtteam of aanvullende hulp (namelijk 48% in plaats van de beoogde 42%), en de groepsbezetting was gemiddeld lager. Ten opzichte van de initiële businesscase halveert dit de kostenbesparing. De lessen uit 2025 zijn meegenomen naar 2026: zo is de spreiding over de stad aangepast, zodat er beter kan worden gestuurd op de bezetting van de groepen om zo toch de aanvankelijk beoogde kostenbesparing te realiseren.

Tot slot is het aantal jongeren/ouders dat groepsgericht is geholpen door onze jeugdhulppartners (Buurtteam, Spoor030 en KOOS) flink toegenomen. Dat zien we vooral bij het buurtteam, maar ook bij de aanvullende hulp met interventies als Verbindend Gezag, SPACE en psycho-educatiegroepen ASS en ADHD. In 2025 zijn er in totaal 580¹ jongeren en ouders groepsgericht geholpen; in 2024 waren dit er 301, een flinke groei. Ook zijn er stappen gemaakt in het collectief maken van aanbod (waarbij meerdere partners uit verschillende sporen samenwerken) dat eerder vanuit één partner werd aangeboden (zoals de interventie 'Verbindend gezag'). Dit versterkt samenwerking tussen partners, en is ook efficiënter (eenvoudiger afschalen van zorg en geen dingen dubbel doen).

Wat gaan we komend jaar doen?

We borgen bestaande vormen van collectief- en groepsgericht werken bij onze jeugdhulppartners - zoals BOOST-groepen en Verbindend gezag - en breiden die verder uit. Met name rondom de thema's jongeren met externaliserend gedrag, ouders van kinderen in dagbehandeling en kinderen van ouders met psychische problemen of kinderen van ouders met een verslaving (KOPP/KOV kinderen) zien we nog kansen om meer collectief- en groepsgericht te werken.

Daarbij willen we nadrukkelijk ook partners in de pedagogische basis (JGZ, JOU, DOCK, SportUtrecht) betrekken, zoals nu al bijvoorbeeld gebeurt binnen de centering-ouderschap in Vleuten en Zuilen (zie opgave 3). Ook benutten we kansen om het collectief werken te verbreden in samenwerking met het onderwijs. We zetten zo in op collectief/groepsgericht werken gedurende de 'levensloop' van Utrechtse jeugd (van –9 maanden tot 18 jaar), zodat het normaal wordt om in een

¹ Bron: T3 rapportages 2025 jeugdhulp partners

groep te worden geholpen. Hierop kunnen we extra investeren door het miljoen dat de raad hiertoe beschikbaar stelde in de Voorjaarsnota 2025. Tot slot onderzoeken we hoe collectief werken onderdeel kan worden van de beroepsopleidingen van nieuwe professionals.

3.6 Jeugdhulp in de buurt

Wat is de opgave?

Het is niet vanzelfsprekend en passend om bij elke opvoed- en opgroevraag jeugdhulp te bieden. We zetten daarom in op 'de beweging naar voren', waarmee we bedoelen dat we de pedagogische basis versterken en de vraag naar de basis- en aanvullende hulp willen verminderen. Maar als het nodig is bieden we Jeugdhulp in de buurt. De buurtteams bieden basishulp, waarin zij zich meer richten op hun kerntaken en samenwerking met de pedagogische basis. We verwachten dat de hulpvraag dan meer 'aan de voorkant' wordt opgepakt. Dit doen we om te zorgen dat de (aanvullende) hulp beschikbaar blijft voor kinderen en gezinnen die dat nodig hebben. We bieden hulp zoveel mogelijk groepsgericht aan en via e-health, in plaats van een focus op individuele hulp. Belangrijk is ook dat partners in de aanvullende hulp hun expertise delen met partners in de pedagogische basis en basishulp. Zo werken zij in gezamenlijke verantwoordelijkheid en nauwe samenwerking met elkaar aan tijdige en passende jeugdhulp in de buurt.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ Binnen de leerfase enkelvoudige opgroei- en opvoedvragen heeft het buurtteam samen met partners uit de pedagogische basis gewerkt aan het meer gezamenlijk vormgeven van toegang en intake (Samen Welkom).
- ◇ Het buurtteam heeft met partners in de pedagogische basis en het onderwijs een gezamenlijke wijkaanpak opgezet in de wijken Kanaleneiland, West en Leidsche Rijn.
- ◇ Het buurtteam werkt volgens het landelijke convenant stevige lokale teams en heeft in het kader van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming geïnvesteerd op veiligheid via de Top-3 methode.
- ◇ Samenwerkingsafspraken tussen buurtteam en aanvullende jeugdhulp zijn herzien, onder andere door een gezamenlijke intake en participerende consulten vanuit aanvullende jeugdhulp.
- ◇ Onze jeugdhulppartners hebben afgelopen jaar geïnvesteerd in groepsgericht werken en e-health.

Reflectie

In de basis staat het Utrechts model goed. We organiseren jeugdhulp in de buurt via laagdrempelige basishulp in nauwe samenwerking met scholen, huisartsen en andere partners in de pedagogische basis. En organiseren aanvullend hulp en expertise wijkgericht. Het bereik van de basishulp is (ruim 4 keer zo) hoog (dan landelijk) en het beroep op aanvullende hulp bijna twee keer zo laag.

Toch zien we, zoals beschreven in H2, ook dat de kosten binnen de aanvullende hulp toenemen. Hiermee verdwijnt ruimte om te investeren in een sterke pedagogische basis en krachtige basishulp, terwijl dit wel de pijlers zijn van het Utrechts model die nodig zijn voor het afbuigen van de vraag naar aanvullende jeugdhulp, zodat deze beschikbaar blijft voor kinderen en gezinnen die dat het hardst nodig hebben.

Binnen deze beperkte ruimte hebben we in 2025 toch belangrijke stappen gezet. Zoals het versterken van samenwerking tussen buurtteams en partners in de pedagogische basis, het wijkgericht werken aan gezamenlijk geprioriteerde opgaven, de samenwerking met huisartsen, het herijken van de samenwerkingsafspraken tussen de jeugdhulppartners en de inzet van groepsgericht werken en e-health. Ondanks de goede stappen die zijn gezet zien we ook dat samenwerking tussen partijen soms (meer) schuurt: door schaarste trekken partijen zich meer terug op hun eigen opdracht, waardoor grensvlakken extra zichtbaar worden.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

Samenwerking buurtteam en partners in de pedagogische basis

- In lijn met de aangescherpte opdracht van de buurtteams per 1 januari 2025 hebben zij samen met de partners in de pedagogische basis gebouwd aan het meer gezamenlijk vormgeven van de toegang tot hulp en ondersteuning in de stad. Vanuit de ambitie om samen zo vroeg mogelijk passende ondersteuning te bieden aan inwoners, zo licht en nabij mogelijk. Dit hebben zij gedaan binnen de leerfase Enkelvoudige opvoed- en opgroevragen. Lessen hiervan zijn benut voor het opzetten van nieuwe vormen van gezamenlijke intake, zoals Samen Welkom. Dit is een bijeenkomst waar het buurtteam met partners uit de pedagogische basis aanwezig is om inwoners met een hulpvraag direct te koppelen aan de partij die hen het best kan helpen. Dit heeft ertoe geleid dat meer vragen worden beantwoord door partners in de pedagogische basis en tot een lagere instroom bij het buurtteam.

Wijkgericht werken

- In het kader van de ontwikkelopgave buurt- en wijkgericht werken heeft het buurtteam samen met de de Wijkalliantie+ een gezamenlijke wijkaanpak (gebaseerd op WijkData WijkDoen) opgezet in de wijken Kanaleneiland, West en Leidsche Rijn. We sluiten aan daar waar de uitdagingen zijn: bijvoorbeeld op scholen (samen met aanvullende hulp, tienerwerk). Het lukt steeds beter vragen te leren kennen in de buurt. Toch blijkt wijkgericht werken taaier dan verwacht. Mede door schaarste is het voor partners lastig om de stedelijke afspraken en wijkgerichte inzet ten opzichte van elkaar te prioriteren.

Samenwerking huisartsen

- Het buurtteam is werkzaam bij het merendeel van de huisartsenpartijen. Om deze samenwerking (verder) te versterken is gewerkt aan een gezamenlijke opdracht, waarbij verkend is of partners op een eenduidige wijze intakegesprekken met ouders en kinderen/jongeren kunnen voeren (Netwerkintake). Alhoewel er veel wens en bereidheid is tot samenwerking maken praktische zaken dit soms weerbarstig, zoals het ontbreken van een gezamenlijk registratiesysteem, en verschillende regels tussen het medische- en jeugddomein over bijvoorbeeld gegevensdeling.

Stevige lokale teams

- Volgens het landelijke convenant stevige lokale teams zetten de buurtteams verder in op het versterken van hun vakmanschap. Daarnaast hebben zij specifiek in het kader van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming geïnvesteerd op veiligheid via de Top-3 methode. Dit helpt hen een grotere rol te kunnen nemen bij het begeleiden en ondersteunen van gezinnen die te maken hebben met onveiligheid, zoals huiselijk geweld en kindermishandeling (zie ook opgave 7 Wel Thuis)

Samenwerkingsafspraken tussen buurtteams en jeugdhulppartners

- Hoewel de buurtteams, KOOS en Spoor030 de afgelopen jaren al nauw samenwerkten, vraagt de uitvoeringspraktijk - mede door schaarste – versteviging van afspraken. Buurtteam en jeugdhulppartners hebben daarom hun samenwerkingsafspraken herzien. Dit deden zij onder andere door thematafels over knelpunten waar zij in de praktijk tegenaan liepen. Naast het verstevigen van samenwerkingsafspraken zijn er ook handreikingen (wegwijzers)

opgesteld over verschillende thema's. Deze zijn gepubliceerd op de website van de gemeente.

- Een voorbeeld van een samenwerkingsafpraak betreft het voeren van gezamenlijke intakegesprekken door basis- en aanvullende hulp met ouders en jeugdigen (ook bij verwijzing door bijvoorbeeld huisarts). En ook het goed benutten van participerende consulten en/of expertise van KOOS, Spoor030 en Yeph bij het maken van een plan met het gezin of een mogelijke verwijzing. Dit kan er op termijn ook toe leiden dat er steeds minder inzet van onderaannemers nodig is.

Inzet op e-health en groepsgericht werken

- Onze jeugdhulppartners hebben afgelopen jaar geïnvesteerd in groepsgericht werken en e-health. Groepsgericht werken is daarbij zowel ondersteunend aan- als in plaats van individuele jeugdhulp geboden en wordt stapsgewijs steeds 'gewoner'. Wat betreft e-health zien we dat partners hier stappen in maken, maar dat stedelijke regie nodig is, bijvoorbeeld om versnippering tegen te gaan (o.a. verschillende platformen en licenties). Wens is om hier meer gezamenlijk in op te trekken.

Wat gaan we komend jaar doen?

Ook in 2026 biedt het buurtteam basishulp, bieden KOOS en Spoor030 aanvullende jeugdhulp en Yeph biedt hoog specialistische jeugdhulp, zoveel als mogelijk in de wijk. Dit doen zij in nauwe samenwerking met elkaar en andere partners zoals huisartsen, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarbij hebben ze een consultatiefunctie voor partners, werken zij meer groepsgericht en maken ze waar mogelijk steeds meer gebruik van e-health en blended werken.

- Het contract met KOOS en Spoor030 loopt tot eind 2028. Dit jaar doen we de laatste tussenevaluatie en halen hiermee informatie op voor de volgende aanbesteding.
- Partners geven met elkaar uitvoering aan een meer gezamenlijke toegang richting pedagogische basis en basishulp. Hierbij wordt onder meer gekeken naar het doorontwikkelen van Samen Welkom en gezamenlijke toegangslocaties in de wijk. Daarnaast wordt de gezamenlijke wijkaanpak uitgebreid naar de wijken Vleuten-De Meern en Zuid.
- We voeren de herziene samenwerkingsafspraken uit, om zo gelijkwaardige samenwerking tussen pedagogische basis en buurtteam en aanvullende hulp verder vorm te geven. Daarnaast zal de inzet van aanvullende hulp van KOOS en Spoor030 formeel worden vastgelegd in een beschikking gericht op het verbeteren van de rechtsbescherming van gezinnen.
- Het buurtteam wil groepsgerichte inzet zoveel als mogelijk voorliggend gaan maken op individuele ondersteuning.
- We versterken samenwerking tussen de sociaal-medische partners jeugd (huisartsen, JGZ, Buurtteams en aanvullende hulp) om de Netwerkinname stedelijk in te voeren als de manier om vragen van inwoners in kaart te brengen. We maken verdere afspraken, bijvoorbeeld over het delen van informatie en de aanwezigheid van het buurtteam op huisartsenpraktijken.
- Alle partners maken stappen op het gebied van e-health. We onderzoeken wat er nodig is om hier meer stedelijk/gezamenlijk in op te trekken.

3.7 Wel thuis

Wat is de opgave?

Onze opgave Wel Thuis houdt in dat we ervoor proberen te zorgen dat kinderen opgroeien in een gezin, bij voorkeur in hun eigen vertrouwde omgeving. Ook als de situatie zo complex of onveilig is dat de ontwikkeling van kinderen ernstig wordt bedreigd, onderzoeken we wat nodig en mogelijk is om kinderen zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Als de veiligheid van het kind ernstig in het geding is en het niet lukt deze onveiligheid in het vrijwillige kader weg te nemen, bieden we jeugdbescherming.

Kinderen groeien bij voorkeur op in het eigen gezin, want een uithuisplaatsing is zeer ingrijpend. We zetten daarom stevig in op het ontwikkelen van passende ambulante jeugdhulp voor kinderen en gezinnen met complexe hulpvragen. Deze jeugdhulp moet een alternatief gaan bieden voor kinderen die nu soms nog uit huis worden geplaatst.

Als de onveiligheid voor het kind zo groot is dat thuis wonen niet gaat, dan kijken we naar een plaats 'zo thuis mogelijk' buiten het gezin. Idealiter is dat een plek bij naasten die het kind kennen, zoals een netwerkpleegzorgplaats. Of een plek die lijkt op een gezin zoals in een pleeggezin of gezinshuis. Maar soms is de hulpvraag van kinderen zo complex dat een tijdelijke opname in een (gesloten) residentiële voorziening nodig is, waar zij intensieve behandeling en begeleiding krijgen. Ook voor deze hoog specialistische jeugdhulp zoeken we een plek die zo dicht mogelijk bij huis en de context van het kind is, zodat die niet van school hoeft te wisselen en dicht bij diens ouders blijft. Hulp wordt geboden in kleinschalige groepen in een huiselijke, kindvriendelijke omgeving. Deze zorg is kwalitatief verbeterd, maar dit maakt de hulp ook duur.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ Er zijn nieuwe contracten afgesloten met de aanbieders die jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden.
- ◇ Het aantal jeugdbeschermingstrajecten is gedaald van 825 in 2015 naar 625 in 2024 (afname 25%, cijfers over 2025 nog niet beschikbaar).
- ◇ Werkzame elementen uit de proeftuin Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming zijn verbreed; we werken aan een integrale werkwijze bij huiselijk geweld of kindermishandeling en de invoering van de Top-3 methodiek bij buurtteams en EVU.
- ◇ Extra inzet is gepleegd op complexe scheidingen (Dapper Dino's, Stoere Schildpadden, Uniform hulpaanbod, kwartiermaker scheidingsteam)
- ◇ Het percentage jeugdigen in verblijf ligt in Utrecht laag (0,5% van Utrechtse populatie versus 0,9% landelijk in 2024). We zijn ver gevorderd met de transformatie van de gesloten jeugdhulp; de gesloten plekken zijn afgebouwd en omgebouwd naar kleinschaligheid (De Klaverhof).
- ◇ In 2025 is de voorbereiding gestart voor een nieuwe opdracht voor de hoog specialistische jeugdhulp; deze zal naar verwachting eind 2026 worden gepubliceerd.

Reflectie

Door onze preventieve aanpak zijn er in Utrecht minder jeugdbeschermingsmaatregelen en uithuisplaatsingen dan elders in het land. Utrecht is een van de proeftuinen van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We lopen daarmee voorop in de transformatie van de jeugdbescherming. Dat geldt ook voor de transformatie van JeugdzorgPlus en de verblijfszorg naar kleinschalige of ambulante alternatieven. Dit beleid kost extra geld en passende wetgeving, maar het Rijk biedt dit niet. Maar niet doorgaan met deze transformatie is geen optie.

We gaan daarom dóór met het Toekomstscenario door geleerde lessen zoveel mogelijk binnen het bestaande kader uit te voeren. De transformatie van de verblijfszorg komt steeds meer onder druk te

staan doordat de doelgroep steeds complexere zorgvragen heeft zoals jongeren met een forensisch profiel of AMV'ers. Dit maakt dat de kosten toenemen, dit beperkt de ruimte om te investeren in preventie.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

Om de ambitie op Wel Thuis waar te maken hebben we in 2025 ingezet op

Kwaliteit en verwerving jeugdbescherming, jeugdreclassering, Veilig Thuis.

Mede door de sterke positie van onze buurtteams en investeringen in pedagogische basisvoorzieningen, lukt het steeds beter om ouders en kinderen in de eigen leefomgeving en preventief te ondersteunen. Escalatie naar gedwongen kader weten we steeds vaker te voorkomen. Waar er in Utrecht stad in 2015 nog 825 jeugdbeschermingstrajecten werden uitgevoerd was dit aantal in 2024 625 (afname 25%). We willen de ingezette beweging versterken in de nieuwe contracten van onze partners die jeugdbescherming- en reclassering bieden. Na een intensieve dialoofase hebben we in 2025 drie partijen gecontracteerd. Hierover bent u op 16 december jl. geïnformeerd met een [raadsbrief](#).

Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming (0-100)

Samen met andere 'proeftuinregio's' loopt Utrecht landelijk voorop in het verbeteren van de jeugdbeschermingsketen volgens het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Daarmee zetten we in op het vereenvoudigen, ontdebellen en verstevigen van de beschermingsketen, zowel voor gezinnen als voor huishoudens die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel is een samenhangende inzet van hulp, begeleiding en interventies voor álle leden van het gezin. Dit doen we met regionale veiligheidsteams, die buurtteams kunnen versterken met hun expertise. Dit werkt heel goed in de twee proeftuinen in Overvecht en Leidsche Rijn.

Om de werkwijze van de proeftuin te verbreden naar de stad is aanpassing van wet- en regelgeving en geld vanuit het Rijk nodig. Ondanks onze lobby samen met andere proeftuinregio's en VNG, komt het Rijk niet over de brug. Maar we willen niet stilstaan. We onderzoeken daarom hoe we komend jaar binnen de kaders van de bestaande wetgeving tóch stappen kunnen zetten. Zodat we de ervaring van afgelopen vijf jaar en de werkzame elementen kunnen gebruiken voor de transitie. Dit hebben we in 2025 gedaan door:

- Samen met de Buurtteams Jeugd- en gezin, de Buurtteams Sociaal en het Expertiseteams veiligheid Utrecht (EVU, bestaande uit Veilig Thuis en de GI's in samenwerking met Raad voor de Kinderbescherming) in Overvecht en Leidsche Rijn te werken aan een integrale werkwijze bij huiselijk geweld of kindermishandeling binnen de ruimte die de huidige wet- en regelgeving biedt. Daaromheen is aanvullende expertise dichtbij beschikbaar van Moviera (vrouwenopvang) en Altrecht (volwassen-ggz). In 2025 is de toegevoegde waarde hiervan gebleken in casuïstiek.
- Op basis van bovenstaande praktijkervaring bouwstenen te leveren voor het landelijk handelingskader, de expertiseschil van het regionale veiligheidsteams, de samenwerking met jeugdreclassering en het geïntegreerde onderzoek van Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming.
- In te zetten op versterking van vakmanschap en methodisch werken van de buurtteams en het EVU zodat hulp bij onveiligheid kan worden geboden. Met o.a. de Top-3 methodiek en het bieden van intensief vrijwillige hulp bij huiselijk geweld. Het gebruik van de Top-3 'gefaseerd samenwerken aan veiligheid' is de gezamenlijke basis voor visie, grondhouding en taal (het

helpt professionals om met het gezin/huishouden huiselijk geweld bespreekbaar te maken, te zien wat onveilige situaties zijn en handelen te prioriteren vanuit wat nodig is voor veiligheid).

Aanpakken van grondoorzaken

We willen de inzet van jeugdhulp vaker voorkomen door grondoorzaken aan te pakken: de vraag terug te brengen naar waar die werkelijk over gaat. In veel gevallen liggen andere problemen ten grondslag aan de problematiek in een gezin of bij een jeugdige. De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) heeft in 2023 verschillende onderzoeken bij elkaar gebracht in het rapport '[Kinderen uit de knel](#)', waaruit een significant grotere kans op jeugdhulp blijkt bij psychische problematiek bij ouders, een (problematische) relatiebreuk van ouders, bestaansonzekerheid, huisvestingsproblemen en criminaliteit bij ouders.

In 2025 hebben we extra inzet gepleegd op complexe scheidingen. Uit landelijke en Utrechtse cijfers en informatie van onze partners weten we dat een groot deel van de jeugdbeschermingsmaatregelen en een aanzienlijk deel van de zwaardere jeugdhulp te maken heeft met deze problematiek. Tegelijkertijd weten we uit andere regio's dat gerichte inzet escalatie en inzet van zwaardere zorg kan voorkomen. Onze inzet is gericht op kinderen met bijvoorbeeld de groepsinterventie Dappere dino's, op ouders met bijvoorbeeld de training Scheidingsatlas of bijeenkomsten over gezonde relaties van Al Amal, op professionals met bijvoorbeeld een gezamenlijke training vanuit de visie 'Duurzaam samenwerken na scheiding', en op samenwerking in de keten van jeugdhulp en rechtspraak via het Uniform (Jeugd)hulpaanbod bij complexe scheidingen (UHA)). Daarnaast is een kwartiermaker voor de verkenning van een relatie- en scheidingsteam aangesteld. In Q1 2026 start een pilot met een relatie- en scheidingsteam in Leidsche Rijn. In deze [brief](#) (bijlage 2) hebben we u geïnformeerd over onze aanpak.

Daarnaast hebben we ook inzet gepleegd op de grondoorzaak psychische problematiek en verslaving bij ouders omdat uit CBS-data blijkt dat er een sterk verband is tussen psychische problematiek en verslaving bij ouders enerzijds, en inzet van jeugdhulp en jeugdbescherming anderzijds. Met onze jeugdhulppartners bespraken we hoe we het jeugddomein en de Zorgverzekeringswet-gefinancierde volwassen-ggz (denk aan psycho-educatie en toeleiding van ouders, consultatie aan professionals en waar nodig en mogelijk afstemming en samenwerking) beter kunnen verbinden. Op kleine schaal gebeurt dit al, bijvoorbeeld door de betrokkenheid van een sociaalpsychiatrisch verpleegkundige bij het EVU-team (proeftuin/ toekomstscenario). Dit wordt door de buurtteam- en EVU-medewerkers als helpend ervaren: er wordt met een bredere blik naar de gezinsdynamiek gekeken en hulp aan ouders aangeboden. Ook hebben we groepsgericht aanbod voor kinderen van ouders met psychische problemen en kinderen van ouders met een verslaving (KOPP-KOV). Toch is structurele(re) en brede(re) samenwerking tussen het jeugddomein en volwassen-ggz nog niet vanzelfsprekend. Mede om die reden haken we aan op de uitwerking van het Transformatieplan Netwerk Mentale Gezondheid (onderdeel van de Utrechtse implementatie van het Integraal Zorgakkoord (IZA)). Ook hebben we met de jeugdhulppartners besproken dat het, naast inzetten op grondoorzaken, helpend kan zijn om in te zetten op 'beschermende factoren', omdat deze meer in onze invloedssfeer liggen.

Voor 2026 zullen we onze inzet op grondoorzaken moeten heroverwegen. Het aanpakken van grondoorzaken is weerbarstig in een stelsel dat onder druk staat. Een fundamentele aanpak vraagt om investeringen, niet alleen op scheidingen en samenwerking met de volwassen-ggz, maar ook op bijvoorbeeld bestaanszekerheid (schulden, inkomen, wonen), onderwijs en prestatiedruk.

Passend jeugdhulpaanbod

Ondanks de groei van de stad ligt het percentage jeugdigen in verblijf laag (0,5% van Utrechtse populatie versus 0,9% landelijk in 2024). We zijn ver gevorderd met de transformatie van de gesloten jeugdhulp; de gesloten plekken zijn afgebouwd en omgebouwd naar kleinschaligheid (De

Klaverhof). Onze focus is nu gericht op de opbouw van alternatieven voor gesloten jeugdhulp. We werken aan het ontwikkelen van nieuwe open (onvoorwaardelijke) verblijfsplekken en het beschikbaar maken van expertise die kan worden toegevoegd aan een verblijfsplek (via de verwerving hoog specialistische jeugdhulp). Ook onderzoeken we mogelijkheden om met zeer intensieve vormen van ambulante hulp jongeren toch thuis te kunnen laten opgroeien. Dit zijn noodzakelijke en kwalitatieve verbeteringen, maar deze zorgvormen kosten ook meer geld (o.a. door minder kinderen per verblijfsgroep) waarvoor we geen geld ontvangen van het Rijk.

Tegelijkertijd zien we dat de verblijfszorg steeds meer onder druk komt te staan doordat de doelgroep steeds complexere zorgvragen heeft, zoals een forensisch profiel of AMV'ers. Dit doet een zwaar beroep op het hele jeugdhulpstelsel: de noodzakelijke (en wettelijk verplichte) kosten voor deze jeugdigen met complexe problemen, kunnen we niet investeren in de preventieve voorkant. Hierover hebben we gesproken in de [technische sessie](#) met uw raad (juni 2025)

In 2025 is een nieuwe opdracht voorbereid voor de hoog specialistische jeugdhulp, die nu wordt uitgevoerd door Yeph en waarvan de overeenkomst eindigt per 2027. De gemeenten van Utrecht en Flevoland realiseren zich dat ze op grotere bovenregionale schaal moeten samenwerken om de kwaliteit van de hoog specialistische jeugdhulp verder te verbeteren; de ambitie is om deze zorg daarom op grotere schaal te organiseren. We beogen een intersectorale samenwerking tussen jeugd- en opvoedhulp, GGZ, LVB, forensische en verslavingszorg, zodat er geen contra indicaties kunnen gelden wanneer verblijf in de hoog specialistische jeugdhulp nodig is. We werken aan het terugdringen van de inzet van één-op-één begeleiding. Er is voor kinderen die langdurig niet veilig thuis kunnen opgroeien in hun eigen gezin een onvoorwaardelijke woonplek beschikbaar. We zetten in op zo min mogelijk doorbroken onderwijslijnen – er is samenwerking tussen zorg en onderwijs gerealiseerd wat leidt tot passend onderwijs voor ieder kind.

Wat gaan we komend jaar doen?

- We verbreden de geleerde lessen uit onze proeftuinen. Ongeacht of er nieuwe wetgeving komt vanuit het Rijk voor de regionale expertise teams veiligheid, gaan we door met het versterken van de samenwerking op wijkniveau; verstevigen tussen de buurtteams, Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en omliggende partijen in het sociale domein (zoals vrouwenopvang, GGZ en bestaanszekerheid).
- We werken met de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtbank samen aan het Uniform (Jeugd)hulpaanbod (UHA) bij complexe scheidingen, waarbij de rechter ouders met voorrang naar jeugdhulp verwijst. Daarnaast starten we in Q1 2026 met een pilot Relatie- en Scheidingsteam in de wijk Leidsche Rijn.
- We werken samen met aanbieders, verwijzers, ervaringsdeskundigen en onderwijs de nieuwe opdracht verder uit (dialoofase) voor de verwerving van de hoog specialistische jeugdhulp. Als alle gemeenten instemmen met de inkoopdocumenten, worden deze eind 2026 gepubliceerd.
- We onderzoeken kwantitatief (aantallen) en kwalitatief (hiaten in regionale zorglandschap) wat nodig is voor de forensische doelgroep.
- De besteding van de SPUK af- en ombouw JeugdzorgPlus loopt samen met de verwerving van de hoog specialistische jeugdhulp, zodat de trajecten elkaar aanvullen. Eind 2026 is duidelijk welke voorzieningen binnen de verwerving worden gerealiseerd en welke alternatieven daarbuiten (en dus met behulp van de SPUK) moeten worden ontwikkeld.
- Samen met onze partners Yeph, KOOS, Spoor030, Lokalis en SAVE onderzoeken we hoe we de hulpverlening aan gezinnen met veel complexe problemen kunnen verbeteren. We gaan casusgestuurd praktijkleren: samen met een aantal gezinnen en de betrokken

hulpverleners aan de slag om te doorgronden waarom de buurtgerichte zorg (zoals we die in ons stelsel hebben vormgegeven) voor deze gezinnen vaak onvoldoende slaagt. De projectleiders zijn gestart en de casuïstiek wordt nu opgehaald. Opbrengst is verwacht in de zomer van 2026.

- Eind 2025 zijn door de gemeenteraad verschillende moties ingediend naar aanleiding van een commissiedebat over de jeugdbescherming. In het kader van motie 683 '[Gemeentelijke samenwerking op jeugdbescherming: het kan wél](#)' is verder ingezet op de intensieve samenwerking op dit dossier met VNG en andere gemeenten, waaronder binnen onze bovenregionale samenwerking van 26 gemeenten, en binnen de G4. Hierbij richten we ons gezamenlijk op zowel lobby (richting toekomstscenario) als uitvoering (zoals monitoring van het nieuwe contract voor jeugdbescherming, jeugdreclassering en Veilig Thuis).
- Diezelfde bovenregionale en landelijke samenwerking benutten wij voor de uitvoering van [motie 684 'Utrecht pakt de regie in de jeugdbescherming'](#). Aan de gemeenteraad rapporteren we daar de komende tijd, zoals in de motie opgedragen, halfjaarlijks over: met voorliggende voortgangsrapportage, en in Q4 2026 zullen we dat nogmaals doen met een aparte rapportage. In die tweede rapportage zullen we ook terugkomen op [motie 688 'Naar een 'JIM' \(Jouw Ingebrachte Mentor\) voor ieder kind'](#) en [motie 690 'Culturele sensitiviteit in het jeugdbeschermingsbeleid'](#).

3.8 Als je 18 wordt

Wat is de opgave?

In Utrecht willen we dat iedere jongvolwassene (16-27 jaar) zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan de samenleving. In de opgave 'Als je 18 wordt' zetten we in op een soepele overgang voor jongeren naar een leven met meer verantwoordelijkheden en een overstap van de Jeugdwet naar wetgeving voor volwassenen. Voor de nieuwe aankomende wet van School naar Duurzaam Werk is het belangrijk dat we integraal werken rondom bestaanszekerheid. We organiseren de belangrijke overgangsmomenten proactiever, zoals de overgang van onderwijs naar werk of van jeugdhulp met verblijf naar zelfstandig wonen. Daarnaast organiseren we samenhang in de ondersteuning aan jongvolwassenen tussen onder andere (passend) onderwijs, (jeugd)hulp, werk en inkomen en wonen.

Resultaten 2025 in het kort

- ◇ De wegwijzer 18-/18+ is gepubliceerd op de website van de gemeente Utrecht en in het najaar geëvalueerd.
- ◇ Ook de website '18 worden' is geëvalueerd, met feedback van jongeren zelf.

Reflectie

Door wachtlijsten in de volwassenzorg en het tekort aan kamers en kleine studio's in de stad is het voor jongeren soms moeilijk om een goede vervolgplek te vinden en jeugdhulp (met verblijf) te verlaten. Daarom is afgesproken om vanaf 17 jaar al gesprekken te voeren om scherp te krijgen waar een jongere een goede vervolgplek kan krijgen en aan te melden. Zo kan de wachttijd na 18 jaar verkort worden. Om dakloosheid te voorkomen, blijven jongeren langer dan nodig in jeugdhulp met verblijf.

Wat hebben we afgelopen jaar gedaan?

18-/18+ (Soepele overgang Jeugdwet/Wmo)

In 2025 hebben we de [wegwijzer](#) 'Inzet van hulp bij de overgang van 18- naar 18+' op de website van de gemeente Utrecht voor zorgprofessionals geplaatst. De wegwijzer is een handvat voor professionals bij het bepalen van het passende wettelijke kader om passende ondersteuning te organiseren voor een goede overgang naar volwassenheid. Op 27 oktober 2025 vond de eerste evaluatie van de wegwijzer plaats met partners.

Ook zijn begin 2025 de verjaardagskaart '18 worden!' en de gemeentelijke website voor jongeren over '18 worden' geëvalueerd. In deze evaluatie zijn jongeren betrokken via een enquête en groepsgesprekken. Deze evaluatie was positief en heeft geleid tot diverse verbeteringen: de voorgestelde verbeteringen (uitleg bij de woorden alimentatie en donor) zijn doorgevoerd. Daarnaast zijn op de website teksten aangevuld, zo is bijvoorbeeld informatie over de risico's van diensten als Klarna toegevoegd.

Naast de verjaardagskaart en de informatie op de website krijgen de meeste leerlingen op school les over geld en geldzaken en 18 worden. Zo biedt U Centraal verschillende lessen over geld, waaronder financiële cursussen voor volwassenen zoals de Budgetcursus en een gastles voor middelbare scholieren en studenten genaamd '18 jaar? Word Geldwijzer!'

Wat gaan we komend jaar doen?

18-/18+ (Soepele overgang Jeugdwet/Wmo)

In eerste helft van 2026 vindt er opnieuw een evaluatie plaats van de wegwijzer 'Inzet van hulp bij de overgang van 18- naar 18+', samen met professionals van de verschillende betrokken partijen. Komende jaren gaan we door met het versturen van de verjaardagskaart en houden we de website actueel.

Belangenbehartiging dak- en thuisloze jongeren & jongvolwassenen

Het Jeugd-gedeelte van het budget voor de Stem van Utrechters wordt benut voor de participatie van dak- en thuisloze jongeren. Als opvolger van U-2BHeard! krijgt ExpEx de opdracht om belangenbehartiging voor dak- en thuisloze jongeren in Utrecht op te zetten met en voor jongeren. We zijn erg blij dat ExpEx de opdracht oppakt, omdat de kennis en ervaring die zij al bezitten over en door jongeren en jeugdzorg een unieke kans is voor deze doelgroep om expertise te bundelen.

In 2026 is het de bedoeling dat het platform Stem zonder adres goed bekend is in de stad en een aantal jongeren heeft kunnen trainen om hun ervaringskennis te delen met organisaties en gemeente.

Van School naar Werk

Op 1 januari 2026 treedt de wet 'Van school naar duurzaam werk' in werking. Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Om hier uitvoering aan te kunnen geven krijgen scholen, doorstroompunten en gemeenten (Werk en Inkomen) met dit wetsvoorstel meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en het behoud van werk.

Daarnaast werken we op dit moment samen aan een plan van aanpak om de dienstverlening van Werk en Inkomen en Onderwijs/Leerlingzaken aan te laten sluiten bij wat er gevraagd wordt binnen de wet 'Van school naar duurzaam werk'. Daarnaast werken we ook in regionaal verband samen met mbo-instellingen, samenwerkingsverbanden VO, leerplicht/doorstroompunten en arbeidsmarktregio's aan een aanvullend regionaal programma waarin we aansluiting zoeken bij de nieuwe wetgeving. Dit programma heeft een looptijd van vier jaar en treedt ook in 2026 in werking.

Bijlage – indicatoren

Versterken Veerkracht

Indicator	Nulmeting 2023	Realisatie 2024	Streefcijfer 2025	Realisatie 2025
% ouders dat in de afgelopen 12 maanden advies en/ of hulp over de opvoeding van hun kind(eren) heeft gevraagd aan familie, vrienden, kennissen, burens en/of buurtbewoners.	48%	Geen meting (is tweejaarlijks)	Hoger%	46%
% kinderen dat er vaak/altijd goed mee om kan gaan als iets vervelends gebeurt.	2023 58%	Geen meting (is tweejaarlijks)	Hoger %	Cijfer volgt in Q2
% kinderen met verhoogd risico op psychosociale problemen.	2023 15%	Geen meting (is tweejaarlijks)	Lager %	Cijfer volgt in Q2

Buurtteams

Indicator	Nulmeting 2023	Realisatie 2024	Streefcijfer 2025	Realisatie 2025
Aandeel gezinnen/jongeren dat in het kalenderjaar hulp krijgt van de buurtteams Jeugd en gezin	11% (18%)	11% (17%)	Lager %	11% (15%)
Aantal gezinnen/jongeren dat in het kalenderjaar hulp krijgt van de buurtteams jeugd en gezin ²	5605 (8874)	5758 (8302)	Lager aantal	5796 (7501)
Aantal gezinnen/jongeren dat in het kalenderjaar instroomt	2601 (4338)	2791 (3982)	Lager aantal	2901 (3463)
Aantal gezinnen/jongeren dat in het kalenderjaar uitstroomt	2639 (4554)	2861 (4264)	Hoger aantal	2805 (3952)
Aantal gezinnen/jongeren dat langer dan 10 werkdagen wacht op het eerste kennismakingsgesprek	Eerste meting volgens deze definitie was in 2025 (over realisatie 2024)	3.002 (2.056 ³)	Minder wachtenden	1.965 ⁴ (2.823)
Respons Ervaringwijzer ⁵	480	406	Hogere respons	372

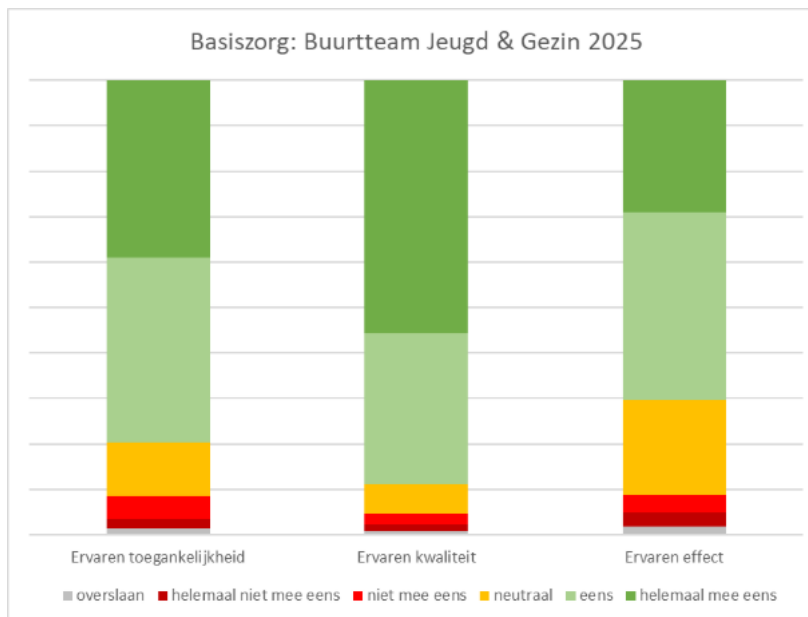
² In lijn met het Utrechts sturingsmodel is deze indicator in overleg met het buurtteam aangescherpt en in lijn gebracht met de definitie die ook wordt gehanteerd binnen de aanvullende hulp, namelijk: het aantal gezinnen/ jongeren (casussen) dat in het kalender zorg heeft ontvangen. Eerder ontving uw raad met het [raadsvoorstel technische aanpassing data Beleidsnota Jeugd](#) een gecorrigeerde nulmeting over 2023. Deze meting had betrekking op het aantal *aanmeldingen* waarbij niet elke aanmelding ook leidde tot basishulp door het buurtteam. Deze meting betreft het getal tussen de haakjes.

³ Dit cijfer betreft het aantal gezinnen/ jongeren dat *maximaal* 10 werkdagen heeft gewacht op een kennismakingsgesprek.

⁴ Vanaf 2025 zijn gezinnen/ jongeren die op eigen verzoek langer dan 10 werkdagen wachten niet meegeteld. Dit verklaart (een deel van) de afname van het aantal gezinnen/ jongeren dat in 2025 langer dan 10 werkdagen wacht op het eerste kennismakingsgesprek.

⁵ Met de Ervaringwijzer brengen we in kaart in hoeverre gezinnen/jongeren en het buurtteam samen tot een oplossing komen, en of gezinnen/jongeren zich beter kunnen redden na de hulp.

Clïëntervaring Buurteam Jeugd en Gezin

- Over 2025 zijn er over Buurteam Jeugd & Gezin 372 vragenlijsten ingevuld. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 265 vragenlijsten inzichtelijk.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect'.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer respondenten antwoorden neutraal op vragen die gaan over het effect en de toegankelijkheid van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2024 lijkt de tevredenheid vergelijkbaar.
- Ongeveer 150 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan.
- In gesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer: in de figuur zijn verschillende stellingen en vragenlijsten samengenomen: jongeren en ouders. De figuur doet geen recht aan deze verschillen en is enkel bedoeld om een globaal beeld te schetsen.

Aanvullende Jeugdhulp

Indicator	Nulmeting 2023	Realisatie 2024	Streefcijfer 2025	Realisatie 2025
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar aanvullende jeugdhulp krijgt	5506	5440	Lager aantal	5224
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar instroomt	2068	2083	Lager aantal	1988
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar uitstroomt	2070	2165	Hoger aantal	2112
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar ambulante aanvullende jeugdhulp krijgt, aantal dat instroomt, aantal dat uitstroomt.	Aantal in hulp: 5265 Aantal instroom: 1887 Aantal uitstroom: 1958	Aantal in hulp: 5186 Aantal instroom: 1975 Aantal uitstroom: 2047	Lager aantal Lager aantal Hoger aantal	Aantal in hulp: 4990 Aantal instroom: 1896 Aantal uitstroom: 2016
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar pleegzorg jeugdhulp krijgt, aantal dat instroomt, aantal dat uitstroomt.	Aantal in hulp: 366 Aantal instroom: 174 ⁶ Aantal uitstroom: 69	Aantal in hulp: 360 Aantal instroom: 61 Aantal uitstroom: 63		Aantal in hulp: 351 Aantal instroom: 53 Aantal uitstroom: 56
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar in gezinsgericht logeren en wonen verblijft, aantal dat instroomt, aantal dat uitstroomt.	Aantal in hulp: 59 Aantal instroom: 36 ⁷ Aantal uitstroom: 18	Aantal in hulp: 67 Aantal instroom: 24 Aantal uitstroom: 24		Aantal in hulp: 60 Aantal instroom: 15 Aantal uitstroom: 14
Aantal kinderen dat in het kalenderjaar in niet-gezinsgericht logeren en wonen verblijft, aantal dat instroomt, aantal dat uitstroomt.	Aantal in hulp: 228 Instroom: 113 ⁸ Uitstroom: 108	Aantal in hulp: 221 Instroom: 99 Uitstroom: 92	Lager aantal Lager aantal Hoger aantal	Aantal in hulp: 222 Instroom: 90 Uitstroom: 97
Aantal kinderen dat kennismakingsgesprek heeft gehad en wacht op start aanvullende jeugdhulp per tertaal per kalenderjaar	T1: 348 T2: 343 T3: 334	T1: 384 T2: 440 T3: 405	Minder wachtenden	T1: 399 T2: 450 T3: 466
Respons Ervaringwijzer ⁹	111	387	Hogere respons	373

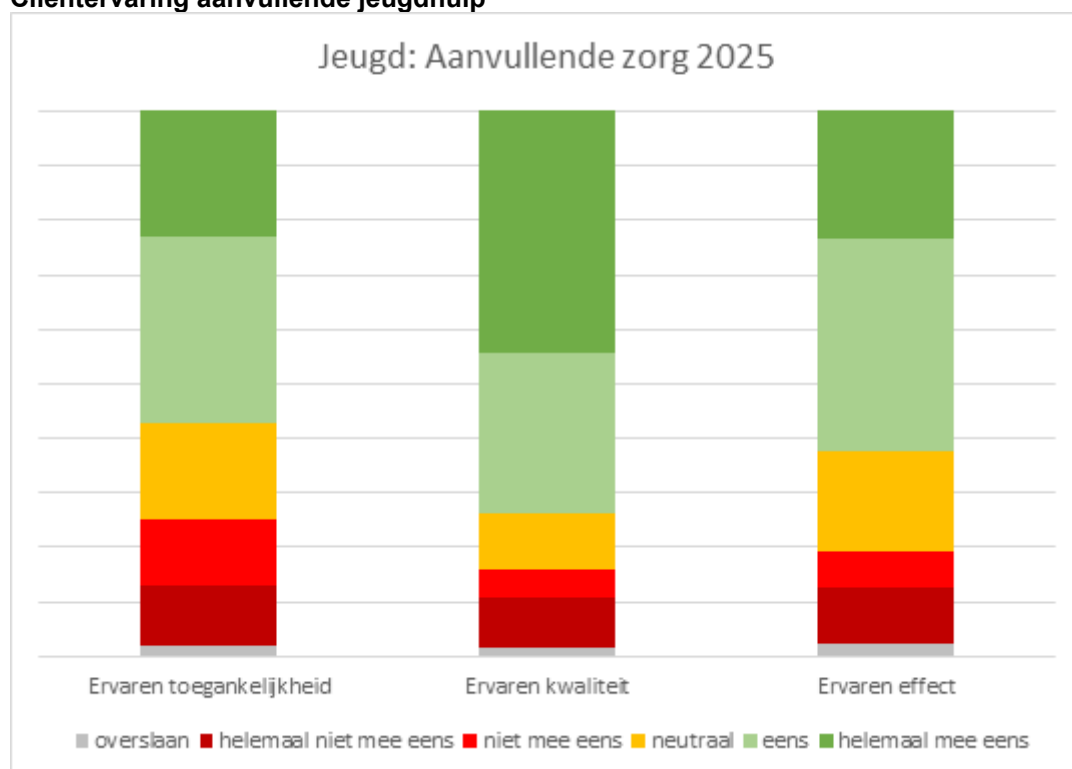
⁶ Hoge instroom vanwege administratieve overgang woonplaatsbeginsel

⁷ idem

⁸ idem

⁹ Met de Ervaringwijzer brengen we in kaart in hoeverre het kind en aanvullende jeugdhulp samen tot een oplossing komen, en of het kind zich beter kan redden na de hulp.

Cliëntervaring aanvullende jeugdhulp

- In 2025 zijn er voor Jeugd – aanvullende zorg verspreid over 2 aanbieders 373 vragenlijsten ingevuld. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er 319 vragenlijsten inzichtelijk.
- De figuur toont een opsomming van verschillende stellingen* onder de noemers 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect'.
- Op het onderdeel 'ervaren kwaliteit' is een overwegend positief beeld te zien. Op de onderdelen 'ervaren toegankelijkheid' en 'ervaren effect' is het beeld iets wisselender: de meerderheid is positief, maar ten opzichte van 'ervaren kwaliteit' geeft een groter aandeel respondenten 'neutraal' aan. Ook is het aandeel dat het '(helemaal) niet eens' is met de stellingen hoger bij 'ervaren toegankelijkheid' en 'effect' dan bij 'ervaren kwaliteit'. Ten opzichte van 2024 lijkt het beeld vergelijkbaar. Wel lijkt het aandeel '(helemaal) niet mee eens' iets te zijn toegenomen bij ervaren kwaliteit.
- Ongeveer 200 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan.
- In gesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:

De figuur bestaat uit resultaten van aanbieders van aanvullende jeugdhulp bij elkaar opgeteld. Verschillende stellingen en vragenlijsten zijn samengenomen: jongeren en ouders, en na start van een traject en na afsluiting van een traject. De vragen over het ervaren effect kunnen lastiger te beoordelen zijn voor respondenten die sinds kort zijn gestart met een traject. De figuur doet geen recht aan deze verschillen en is enkel bedoeld om een globaal beeld te schetsen.

Jeugdbescherming

Indicator	Nulmeting 2023	Realisatie 2024	Streefcijfer 2025	Realisatie 2025
% Utrechtse jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel in het kalenderjaar (CBS)	0,8%	0,8%	Lager %	Cijfers zijn eind april beschikbaar
% Utrechtse jongeren van 12 tot 23 jaar met een jeugd-reclasseringsmaatregel in het kalenderjaar (CBS)	0,3%	0,3%	Lager %	Cijfers zijn eind april beschikbaar
Aantal Utrechtse gezinnen dat in het kalenderjaar in beeld is bij de expertiseteams Veiligheid.	geen	191 aanmeldingen 132 adviezen en consulten	geen	211 aanmeldingen 171 adviezen en consulten